

Základní škola a Mateřská škola Zabušany

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání
zpracovaný podle RVP ZV (verze platná od 1.9.2022)**

č.j.: ../ZŠ/2022

Platnost: od 1.9.2022

1	OBSAH	
2	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	- 3 -
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	- 4 -
3.1	Podmínky školy	- 4 -
3.2	Pedagogický sbor.....	- 5 -
3.3	Dlouhodobé projekty	- 5 -
3.4	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty	- 5 -
4	CHARAKTERISTIKA ŠVP.....	- 7 -
4.1	Zaměření školy	- 7 -
4.2	Hlavní cíle.....	- 7 -
5	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	- 8 -
5.1	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	- 11 -
5.2	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	- 13 -
6	RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN.....	- 17 -
7	VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	- 18 -
7.1	Jazyk a jazyková komunikace	- 18 -
7.1.1	Český jazyk.....	- 18 -
7.1.2	Anglický jazyk.....	- 38 -
7.2	Matematika a její aplikace	- 48 -
7.2.1	Matematika	- 48 -
7.3	Informatika	- 64 -
7.3.1	Informatika.....	- 64 -
7.4	Člověk a jeho svět.....	- 71 -
7.4.1	Prvouka	- 71 -

7.4.2	Přírodověda	- 83 -
7.4.3	Vlastivěda	- 92 -
7.5	Umění a kultura	- 100 -
7.5.1	Hudební výchova Charakteristika vyučujícího předmětu	- 100 -
7.5.2	Výtvarná výchova	- 109 -
7.6	Tělesná výchova	- 119 -
7.6.1	Tělesná výchova.....	- 119 -
7.7	Člověk a svět práce	- 132 -
7.7.1	Pracovní činnosti.....	- 132 -
8	ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO	- 145 -
9	ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE V OBLASTI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ	- 148 -
10	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	- 163 -
11	DODATEK č. 1 Čeština jako druhý cizí jazyk pro žáky - cizince.....	- 165 -

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu	Školní vzdělávací program pro ZV „Společně to dokážeme“
Název školy	Základní škola a Mateřská škola Zabrušany
Adresa školy	Základní škola a Mateřská škola Zabrušany č.p. 86 417 71 Zabrušany
Ředitel školy	Mgr. Dana Plachá
Telefon	733 537 114
Email	zszabrusany@volny.cz
Webové stránky	www.zszabrusany.cz
IČO	70981086
IZO ZŠ	102 465 762
Zřizovatel	Obec Zabrušany
Adresa zřizovatele	Obec Zabrušany Zabrušany 1 417 71 Zabrušany
Telefon OÚ	417 835 014
Datum platnosti dokumentu od	1. 9. 2022
Číslo jednací	.. /ZŠ/2022

razítko školy

.....
podpis ředitele školy

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Zabušany vznikla 1. 8. 1919 jako veřejná škola obecná. Vyučování probíhalo v obecní budově.

V roce 1927 byla postavena nová budova a vyučování probíhalo od 1. do 9. třídy.

V roce 1978 - 1979 došlo ke zrušení 2. stupně Základní školy a od roku 1979 vyučování probíhá pouze na 1. stupni základní školy.

V současné době je vyučováno malotřídně pro 5 ročníků 1. stupně ZŠ.

Škola sdružuje:

- Základní školu s ročníky 1. stupně v celkové kapacitě 50 žáků
- Školní družinu v celkové kapacitě 30 žáků
- Mateřskou školu v celkové kapacitě 58 dětí
- Školní jídelnu v počtu stravovaných 120
- Školní jídelnu – výdejnu Želénky 43, v počtu stravovaných 46

3.1 Podmínky školy

Umístění školy

Budova školy je umístěna ve výhodné poloze na vedlejší komunikaci obce, naproti lesu.

Žáci ze spádových obcí dojíždějí do školy autobusy.

Prostorové podmínky

Výuka probíhá ve třech kmenových třídách a v odborných učebnách (počítačová učebna a tělocvična s nářadovnou).

Oddělení školní družiny využívá vlastní učebnu, podle potřeby i další prostory školy.

Za školou se nachází venkovní školní zahrada s vybavením pro volný čas a relaxaci.

Škola dále využívá ke sportovním disciplínám hřiště v obci Zabušany.

Materiální podmínky

Učebny jsou vybaveny novým nábytkem. V nových plastových oknech jsou zabudované žaluzie. Škola disponuje moderním IT vybavením.

Učebna výpočetní techniky je vybavena počítačovou sítí připojenou k internetové síti. V této učebně se dále nachází mobilní IA tabule, která je využívána i v dalších prostorech školy. Ve třech kmenových třídách jsou nainstalovány IA tabule, k jejich obsluze slouží notebooky. Všechny učebny jsou vybaveny aktuálními nástěnnými tabulemi. Průběžně je obnovován sklad učebnic a učebních pomůcek.

Školní knihovna se nachází v přízemní chodbě školy, knihy jsou každoročně dokupovány podle možností školy. V chodbě v 1. podlaží byl vybudován čtenářský koutek, kde si mohou žáci číst a relaxovat o přestávkách.

Hygienické podmínky

Sociální zařízení je v každém podlaží školy a odpovídá hygienickým normám.

Revize jednotlivých zařízení jsou prováděny podle harmonogramu. V prvé řadě je dbáno na ochranu a zdraví žáků a personálu školy.

3.2 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor tvoří kvalifikovaní a aprobovaní pedagogové. Ve škole působí podle podmínek a možností asistenti pedagoga.

Vychovatelka ve školní družině je kvalifikovaná.

V rámci DVPP se učitelé seznamují s novými trendy ve výuce a zkušenostmi jiných pedagogů.

Struktura žáků

Převážná většina žáků je ze školského obvodu obce Zabušany. Někteří dojíždějí do školy autobusy. Z tohoto důvodu je počátek vyučování posunut na 7:45 hod. Žáci jsou vyučováni ve spojených nebo běžných třídách, složení tříd se mění podle počtu žáků v jednotlivých ročnících.

Mimoškolní činnost

Škola nabízí žákům mimoškolní aktivity. Kroužky se mění podle aktuální situace a zájmu žáků.

3.3 Dlouhodobé projekty

Škola několik let rozvíjí projekt „Jsem Čech“, který je realizován v průběhu celého školního roku. Přibližuje žákům tradice našeho národa naučnou a zábavnou formou tak, aby je pochopili a sami v jejich udržování pokračovali.

V rámci spojení základní školy a mateřské školy do jednoho zařízení se uskutečňuje projekt „Škola nanečisto“ pro předškolní děti. Pomocí tohoto projektu se děti seznamují s prostředím školy, budoucími spolužáky a paní učitelkou. V první části projektu se děti pouze zapojují do akcí pořádaných pro žáky ZŠ, v druhé části se navíc pravidelně setkávají se svojí budoucí paní učitelkou, která jim hravou formou přibližuje režim školy a třídy.

Snažíme se realizovat projekty zaměřené na EVVO, které se týkají nakládání se sběrovým materiálem a vyřazenými elektrospotřebiči.

Od školního roku 2009/2010 se každoročně škola zapojuje do projektu „Ovoce a zelenina do škol“, od školního roku 2017/2018 do projektu „Mléko do škol“, které mají za cíle podpořit zdravé stravovací návyky dětí, zvýšit spotřebu ovoce, zeleniny, mléčných výrobků, bojovat proti dětské obezitě.

Během školního roku probíhají osvědčené i nové projekty.

3.4 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Škola organizuje nejméně 3x do roka třídní konzultační schůzky se zákonnými zástupci žáků. Na začátku školního roku organizuje společnou třídní schůzku, kde jsou zákonní zástupci žáků informováni hlavně o organizačních činnostech školy.

Zákonní zástupci žáků mohou školu navštívit kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícími, žáci mohou být přítomni při jejich jednání.

Zákonným zástupcům žáků je nabídnuta možnost zúčastnit se vyučovací hodiny, kdykoli v průběhu školního roku. Pro rodiče budoucích prvňáčků organizujeme Den otevřených dveří ještě před zápisem do 1. ročníku.

K tradicím naší školy patří vánoční besídka pro rodinné příslušníky žáků a další veřejnost.

Nově se snažíme o zavedení tradice společných akcí pro žáky i jejich rodinné příslušníky. Vzhledem k tomu, že součástí našeho zařízení jsou i dvě MŠ, jsou tyto akce i pro děti z MŠ a jejich rodinné příslušníky. Jde o podzimní lampiónový průvod na oslavu sv. Martina a soutěžní odpoledne při oslavě Dne dětí.

Spolupracujeme se ZUŠ v Duchcově, která nabízí výuku hry na hudební nástroje. Škola pronajímá prostory školy k výuce, žáci nemusí dojíždět.

S Obecním úřadem Zabušany má škola tradičně dobré vztahy, žáci školy připravují kulturní pásmo při Vítání občánků, rozsvícení vánočního stromu, Zabušanské slavnosti, aj.

Na mimoškolní činnosti se podílejí i zákonní zástupci žáků, kteří pomáhají hlavně s organizací akcí.

Školská rada

Na škole je ustanovena tříčlenná školská rada, která se pravidelně 2x ročně schází.

Školská rada je tvořena:

1 zástupce školy

1 zástupce obce

1 zástupce rodičů

Plán práce školské rady je zpracován a je k nahlédnutí u předsedy ŠR.

4 CHARAKTERISTIKA ŠVP

4.1 Zaměření školy

ŠVP ZŠ Zabrušany „Společně to dokážeme“ vychází z RVP pro ZV. Snaží se o snadný přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání na ZŠ. Hlavní důraz ve své vzdělávací práci klade škola na komunikaci, kooperaci, práci s informacemi, péči o žáky s přihlédnutím na individuální potřeby, možnosti a zájmy každého žáka.

Ve své práci rozvíjí základní cíle vzdělávání dle zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, a RVP pro ZV.

Uplatňujeme některé prvky metodického modelu *Začít spolu*. V rámci tohoto metodického modelu jsme zavedli nepravidelné vyučovací 90 ti minutové bloky Center aktivit.

4.2 Hlavní cíle

- Poskytovat kvalitní základní vzdělání a výchovu.
- Rozvíjet schopnosti nadaných žáků – příprava na víceletá gymnázia, snadný přechod na 2. stupeň ZŠ.
- Podporovat rozvíjení pohybových dovedností žáků při školních i mimoškolních sportovních aktivitách.
- Rozvíjet čtenářskou, matematickou, finanční, jazykovou, sociální, informační a další gramotnosti.
- Rozvíjet komunikační dovednosti: v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v sociálních oblastech.

Cíle základního vzdělávání podle RVP ZV

Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací: rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědní. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Vzdělávání je zajišťováno podle možností školy všemi formami, které umožňuje školský zákon a prováděcí předpisy, z hlediska vyučovacího prostředí vzděláváním v prostorách školy i mimo ně, zejména na exkurzích, vycházkách a dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy.

Podmínky, obsah a organizační zajištění mimoškolních akcí jsou konkretizovány jednotlivě pro tyto akce.

5 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

V celkovém pojetí vzdělávání na naší malotřídní škole jsou uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tedy i k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu je dlouhodobé a vyžaduje od žáků i pedagogů velké úsilí. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k učení

Rozvíjíme individuálně podle žáka a dané situace. Hlavními strategiemi jsou práce s chybou, kooperativní učení a rozvoj sebehodnocení žáka.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme zejména učení v souvislostech a vytvářením uceleného obrazu světa. Při řešení úkolů se využívá více přístupů k řešení a znalostí z více oborů lidské činnosti. Dále využíváme co největšího množství informací.

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, ve skupinové práci, při zpracování úkolů v rámci jednotlivých ročníků ve spojené třídě.

Kompetence sociální a personální

Rozvíjíme při zapojování žáků do společných akcí školy. V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.

Kompetence občanské

Rozvíjíme učení sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich povinnostmi, právy a odpovědnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme formou skupinové a individuální práce. Žáci dovedou používat pracovní nástroje, uvědomují si posloupnost pracovních postupů. Podporujeme hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Kompetence digitální

Rozvíjíme orientaci v digitálním prostředí a vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- umožňujeme žákům získávat nové zdroje informací s využitím veškeré dostupné techniky - učíme žáky hledat souvislosti mezi jevy, zpracovávat a používat informace v literatuře a na internetu - klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací - zúčastňujeme se různých olympiád a soutěží - ve vhodných případech umožňujeme žákům realizaci vlastních nápadů - učíme žáky vyjadřovat své názory - pracujeme s chybou jako s vodítkem ke správnému řešení - využíváme sebekontrolu a sebehodnocení
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti - vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy - zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů - zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami - podporujeme samostatnost, tvořivost, logické myšlení a týmovou spolupráci - vedeme žáky k ověřování pravdivosti informací, k práci s vlastní chybou
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých	- ve třídních kolektivech umožňujeme žákům spoluvytvářet pravidla chování - vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli - od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci - vyžadujeme od žáků (zpočátku s pomocí učitelů, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (dvojice, skupiny, třída, škola) - využíváme komunitního kruhu, diskusního kruhu, řízené diskuse, prezentace názorů žáků ve všech předmětech - žákům je poskytována možnost, dle svého uvážení projevit své pocity a nálady - pravidelně zařazujeme do výuky projekty, projektové dny, kooperativní vyučování - spolupracujeme s různými věkovými skupinami, organizujeme společné akce starší žáci mladší žáci, akce pro rodiče a veřejnost

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	- pořádáme akce připomínající lidové tradice - v rámci možností pořádáme vystoupení pro veřejnost - umožňujeme žákům účast na akcích obce - seznamujeme se s chodem obecního úřadu - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům - vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje jejich zdravý vývoj (nebezpečí návykových látek a jejich dopad na zdraví člověka) - žáky vedeme k toleranci k menšinám, k respektování individuálních rozdílů (integrování žáci, národnostní a kulturní rozdíly), - učíme žáky rozpoznávat xenofobii a rasistické projevy
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	- pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času - umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce - vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce a hygieny - umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky - zapojujeme žáky do přípravy školních projektů - vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení - různými formami seznamujeme žáky s profesemi, cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a volbě vhodného dalšího studia - vyzdvihujeme kladný přístup k práci - netrestáme žáky žádnou prací
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ rozvíjet orientaci v digitálním prostředí vést žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

	- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu - umožňujeme žákům projevit svůj názor a klást otázky - umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce - umožňujeme žákům přístup k různým druhům informačních, komunikačních technologií a obrazových materiálů - začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování - nabízíme žákům možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruhy) - vybízíme žáky ke sdělování a využívání vlastních zkušeností - vedeme žáky k prodiskutování odlišných názorů - podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - žáci se účastní výletů, výstav a exkurzí

5.1 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci jsou vzděláváni formou individuální integrace do běžné třídy.

Podpůrná opatření se podle organizační a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Pro žáky, kteří potřebují zvýšenou podporu pedagoga, vytvoří škola PLPP (plán pedagogické podpory). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Se žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pracují vyučující podle Doporučení školského poradenského zařízení. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně škola vytvoří IVP (individuální vzdělávací plán), pokud je ŠPZ doporučován. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, s výchovným poradcem v součinnosti s ŠPZ a na základě jeho doporučení a žádosti zákonného zástupce žáka. IVP má písemnou podobu, je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, vychází ze ŠVP, z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících

podílejících se na vzdělávání žáka.

Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení Doporučení školského poradenského zařízení.

IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Může být upravován a doplňován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitel školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP

u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

V oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

V oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

Podmínky pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- uplatňování zdravotního hlediska a respektování individuality a potřeb žáka
- využití podpůrných opatření
- uplatnění principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- zohlednění druhu, stupně a míry speciálních vzdělávacích potřeb při hodnocení výsledků vzdělávání
- spolupráce se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními, odbornými pracovníky školních poradenských pracovišť
- spolupráce s ostatními školami
- podpora nadání a talentu těchto žáků

Komunikaci školy se školskými poradenskými zařízeními zajišťuje výchovný poradce.

5.2 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný žák při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání se svými vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaný žák je ten, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáka v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Pro žáky nadané a mimořádně nadané s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně škola vytvoří PLPP (plán pedagogické podpory). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, ve kterém se projevuje nadání nebo mimořádné nadání žáka za pomoci výchovného poradce.

PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pro žáky mimořádně nadané s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až čtvrtého stupně škola vytvoří IVP (individuální vzdělávací plán), pokud je ŠPZ doporučován. IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem v součinnosti se ŠPZ a na základě jeho doporučení a žádosti zákonného zástupce žáka.

IVP má písemnou podobu, je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, vychází ze ŠVP, z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka.

Práce na sestavě IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení Doporučení školského poradenského zařízení.

IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje. Může být upravován a doplňován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitel školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka.

Podmínky pro úspěšné vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných:

- uplatňování zdravotního hlediska a respektování individuality a potřeb žáka
- využití podpůrných opatření
- uplatnění principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- zohlednění druhu, stupně a míry speciálních vzdělávacích potřeb při hodnocení výsledků vzdělávání
- spolupráce se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními, odbornými pracovníky školních poradenských pracovišť
- spolupráce s ostatními školami
- podpora nadání a talentu těchto žáků

Komunikaci školy se školskými poradenskými zařízeními zajišťuje výchovný poradce.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Jednotlivá témata jsou integrována do učebních předmětů, některá budou realizována formou projektů, kde žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Realizaci průřezových témat uvádíme v jednotlivých předmětech. Tematické okruhy průřezových témat jsme opatřili číselnými kódy, které jsou uvedeny v tabulkových přehledech jednotlivých vyučovacích předmětů. Pro větší přehlednost uvádíme ještě tabulku, kde jsou jednotlivá průřezová témata a jejich okruhy přiřazeny k vyučovacím předmětům a k jednotlivým ročníkům.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	1.1.1. Rozvoj schopností poznávání	Čj, Hv				
1.1. Osobnostní rozvoj	1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí	Prv, Tv		Prv		Př
	1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace		Tv			
	1.1.4. Psychohygiena					Př
	1.1.5. Kreativita			Vv	Pč	
1.2. Sociální rozvoj	1.2.1. Poznávání lidí	Prv				
	1.2.2. Mezilidské vztahy		Prv			Př
	1.2.3. Komunikace			Čj		Čj
	1.2.4. Kooperace a kompetice			Prv	M	M
1.3. Morální rozvoj	1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Př	
	1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika					Čj
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	2.1. Občanská společnost a škola				Vl	
	2.2. Občan, občanská společnost a stát				Vl	
	2.3. Formy participace občanů v politickém životě					Vl
	2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Vl
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	3.1. Evropa a svět nás zajímá				Aj	Vl
	3.2. Objevujeme Evropu a svět					Vl, Aj
	3.3. Jsme Evropané					Vl
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	4.1. Kulturní difference	Prv			Vl	

	4.2. Lidské vztahy		Prv		Vl	
	4.3. Etnický původ					Vl
	4.4. Multikulturalita	Aj	Aj	Aj		
	4.5. Princip sociálního smíru a solidarity					Vl
5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	5.1. Ekosystémy	Prv			Př	
	5.2. Základní podmínky života				Př	
	5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí					Př
	5.4. Vztah člověka k prostředí			Pč		
6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	6.1.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Čj
6.1. Receptivní činnosti	6.1.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj
	6.1.3. Stavba mediálních sdělení				Čj	
	6.1.4. Vnímání autora mediálních sdělení					Inf
	6.1.5. Fungování a vliv médií ve společnosti				Hv	Inf
6.2. Produktivní činnosti	6.2.1. Tvorba mediálního sdělení					Inf
	6.2.2. Práce v realizačním týmu					Pč

6 RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho	
			1.	2.	3.	4.	5.		minimální časová dotace	disponibilní časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7 + 1	7 + 1	6 + 2	7 + 1	6 + 1	39	33	6
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0 + 1	0 + 1	3	3	3	11	9	2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	24	20	4
Informatika		Informatika	-	-	-	1	1	2	2	0
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	1 + 2	2 + 1	-	-	8	11	4
		Vlastivěda	-	-	-	1 + 1	2	4		
		Přírodověda	-	-	-	1	2	3		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	0
Celková povinná časová dotace			20	22	24	26	26	118	102	-
z toho disponibilní časová dotace			2	5	4	3	2		-	16

Poznámky k učebnímu plánu: Plavecký výcvik je ve 2. a 3. ročníku povinný, v dalších ročnících možný dle aktuální situace.

7 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

7.1 Jazyk a jazyková komunikace

7.1.1 Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vedení žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání. Vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce, pocity tak, aby se uměli orientovat při vnímání světa i sebe sama, snaha kultivovat jazykové dovednosti žáků a jejich využívání.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu ČJ má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

Komunikační a slohová výchova:

- žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k různým situacím, analyzovat jej a posoudit jeho obsah
- vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa

Jazyková výchova:

- žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka
- učí se poznávat a rozlišovat jeho formy. Jazyková výchova vede k přesnému a logickému myšlení, které vede k jasnému, přehlednému a srozumitelnému vyjadřování
- český jazyk se tak od počátku vzdělání stává nástrojem získávání většiny informací a předmětem poznávání
- vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Literární výchova:

- žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy
- učí se vnímat jejich znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle
- získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé interpretace literárního textu
- dále by měla ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich vlastní život

Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 8 hodin týdně
2. ročník – 8 hodin týdně
3. ročník – 8 hodin týdně
4. ročník – 8 hodin týdně
5. ročník – 7 hodin týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, v PC učebně 1. – 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK:

KOMPETENCE K UČENÍ	- jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v českém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost – připravujeme je na celoživotní učení - vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů - v rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet ve škole i při mimoškolních aktivitách průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají - při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu - starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky - žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci a hodnocení
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce a v cizím jazyce - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií - vedeme žáky k vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti - učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporujeme komunikaci s jinými školami

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků - cíleně posilujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia - výuku doplňujeme o praktickou exkurzi
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí - během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině - žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování - učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže) - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů - netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem - problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti - při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv – příčinu
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

ČESKÝ JAZYK 1. ROČNÍK		
RVP výstupy – jazyková výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozvíjí zrakové a sluchové vnímání - provádí sluchovou analýzu slabik - rozpozná hlásky a písmena - rozlišuje zvukově i graficky krátké a samohlásky - čte slabiky dlouhé - člení slabiky a krátká slova na hlásky - čte slova - pozná rozdíl mezi slabikou a slovem - rozpozná dvojhlásky - rozliší psací a tiskací písmena - čte krátká slova a jednoduché věty s porozuměním - čte slova se slabikami di, ti, ni, bě, pě, vě, mě, dě, tě, ně - čte slova se slabikotvorným r, l - osvojuje si písmena - píše správně slova s dvojhláskami - opíše a přepíše jednoduché věty - převádí slova a jednoduché věty z podoby mluvené do podoby psané - napíše jednoduchá vlastní jména - čte správně a plynule jednoduché věty	Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk).
RVP výstupy – komunikační a slohová výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čte hlasitě a s porozuměním - reprodukuje příběh v přiměřeném rozsahu	Čtení – praktické čtení, technika čtení.
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- rozumí písemným a mluveným pokynům - reaguje otázkami	Naslouchání – praktické naslouchání, věcné naslouchání. Věcné čtení.

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- umí oslovit, zahájit a ukončit dialog, střídá role mluvčího a posluchače - zdvořile vystupuje	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; základní komunikační pravidla.
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- vyslovuje slova a jednoduché věty se zřetelnou spisovnou výslovností - pozná nesprávnou výslovnost	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost).
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- používá intonaci krátkých větných celků - správně dýchá	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu).
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- utvoří souvislou větu, krátké vyprávění - tvoří vyprávění podle obrázků	Vypravování, dialog na základě obrazového materiálu.
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- dodržuje základní hygienické návyky při psaní	Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem).
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- napíše základní tvarové prvky písmen - píše první písmena a číslice - spojuje písmena a slabiky - píše jednoduchá slova - dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu - píše samostatně tvořená slova a věty - dodržuje úpravný a přehledný písemný projev - kontroluje svou práci - autodiktát	Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
RVP výstupy – literární výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte texty přiměřené věku - přednese říkadlo a jednoduchou báseň	Čtení a naslouchání textu. Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů.
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- naslouchá čtenému textu - volně reprodukuje, dramatizuje - ilustruje text	Poslech literárních textů. Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.1 Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání	

ČESKÝ JAZYK 2. ROČNÍK		
RVP výstupy – jazyková výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- člení slova na slabiky a hlásky - rozděluje slovo na konci řádku - správně vyslovuje a píše samohlásky a dvojhlásky - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky - správně vyslovuje a píše párové souhlásky - řadí slova podle abecedy	Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk).
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná - třídí slova na základě jejich významu - zná příklady slov protikladných a souznačných	Význam slov. Slova nadřazená, podřazená, souřadná. Významový okruh. Slovo a skutečnost.
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- rozlišuje slovní druhy (1, 5, 7, 8)	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov.
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- využívá nejfrekventovanější spojky ke spojování dvou vět v souvětí	Skladba – věta jednoduchá a souvětí.
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- vyhledá v textu větu jako jednotku jazykového projevu - rozliší větu podle intonace - rozeznává věty dle postoje mluvčího - určí sled vět v řeči mluvené i psané - určuje pořadí slov ve větě	Zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči (intonace, přízvuk). Skladba – věta jednoduchá a souvětí.
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- odůvodní a doplní i, í po měkkých souhláskách - odůvodní a doplní y/ý po tvrdých souhláskách - píše slova s dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - napíše velké písmeno na začátku věty - napíše velké písmeno ve vlastních jménech	Pravopis – i/y po měkkých a tvrdých souhláskách. Psaní dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev. Velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.

RVP výstupy – komunikační a slohová výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čte hlasitě a s porozuměním - reprodukuje příběh v přiměřeném rozsahu	Čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova).
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- samostatně vypracuje zadané úkoly	Naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- osloví určitou osobu - pozdraví, omluví se, poprosí - vede dialog - zná základní komunikační pravidla - používá mimojazykové prostředky řeči	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, dialog. Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- používá intonaci krátkých větných celků - správně dýchá	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu).
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- vyslovuje slova a jednoduché věty se zřetelnou spisovnou výslovností - pozná nesprávnou výslovnost	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost).
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- využívá slovní zásobu v komunikaci - používá mimojazykové prostředky řeči	Mluvený projev – základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- dodržuje posloupnost děje na základě vlastní zkušenosti	Mluvený projev – vypravování.
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- dodržuje základní hygienické návyky - správně zachází s grafickým materiálem	Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- napíše správný tvar písmen - spojuje písmena, slabiky - zachovává rozestup písmen - píše číslice v přirozené velikosti - píše jednoduché věty s náležitými znaménky - kontroluje svou práci - autodiktát	Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- napíše krátká a jednoduchá sdělení - dodržuje čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu písemného projevu	Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypráví krátký příběh dle obrázkové osnovy	Obrázková osnova.
RVP výstupy – literární výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte plynule a uvědoměle jednoduché texty - recituje krátké básně se správným slovním přízvukem	Čtení a naslouchání textu. Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů.
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- vyjádří pocit z přečteného textu - rozvíjí pozitivní vztah k literatuře	Zážitkové čtení a naslouchání. Poslech literárních textů.
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozpozná pohádku od ostatní dětské literatury - odliší prózu od poezie - ví, kdo je spisovatel, básník, čtenář	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení.
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- najde spojitost textu s ilustrací - soustředěně naslouchá čtenému textu - orientuje se v krátkém textu nebo úryvku - rozlišuje hlavní žánry dětské literatury - řeší hádanky a slovní hříčky - volně reprodukuje, dramatizuje - ilustruje text	Poslech literárních textů. Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

ČESKÝ JAZYK 3. ROČNÍK		
RVP výstupy – jazyková výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje a určuje počet slabik - rozlišuje a správně vyslovuje hlásky - správně vyslovuje a píše párové souhlásky na konci a uvnitř slov - zná abecedu - řadí slova podle abecedy - užívá správný slovní přízvuk	Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk).
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná - třídí slova na základě jejich významu - zná příklady slov protikladných a souznačných - rozlišuje slova citově zabarvená - seznamuje se se stavbou slova - - vyhledává slova příbuzná - chápe rozdíl mezi slovem příbuzným a jiným tvarem téhož slova	Význam slov Slova nadřazená, podřazená, souřadná. Významový okruh. Slova protikladná, souznačná, mnohoznačná. Citové zabarvení slov. Stavba slova. Slova příbuzná. Slovo a skutečnost.
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- třídí slova dle základního významu - rozlišuje podstatná jména dle věcného významu - seznamuje se se všemi slovními druhy na základě jejich významu	Slovo a skutečnost. Podstatná jména. Třídění slovních druhů podle významu.
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- vyhledává a rozlišuje slovní druhy v základním tvaru dle názorných přehledů v základním tvaru dle názorných přehledů - rozlišuje slova ohebná od slov neohebných	Poznávání a rozlišování slovních druhů. Slova ohebná a neohebná.
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- pracuje s mluvnickými významy podstatných jmen - zvládá správné užívání slovesných tvarů - chápe spojitost gram. tvarů podstatných jmen a příd. jmen	Pád, číslo a rod podstatných jmen. Slovesná osoba, číslo a čas. Skloňování.

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- odliší větu od souvětí - vyhledá v textu spojky i jiné spojovací výrazy - určí počet vět v souvětí - dokáže doplnit i dokončit neúplné souvětí	Větné celky - věta jednoduchá, souvětí. Spojovací výrazy, zvláště spojky.
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- rozlišuje věty podle intonace a dle postoje mluvčího - chápe větu jako významový celek, který je zvukově uzavřen - určuje správné pořadí slov ve větě - užívá vhodné intonace - zná grafickou stránku věty	Druhy vět. Věta - slovní vyjádření myšlenky. Slovosled. Zvuková podoba věty. Velké počáteční písmeno, interpunkční znaménko.
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - rozlišuje psaní ú/ů na začátku a uvnitř slova - správně čte a píše slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - zvládá přehled i užívání vyjm. slov - umí vyhledat k vyjmenovaným slovům slova příbuzná - zvládá pravopis po obojetných souhláskách - píše správně obvyklá vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování - píše správně podstatná jména obecná	Pamětné zvládnutí vyjmenovaných slov. Jejich význam. Přehled slov s nimi příbuzných. Pravopis po obojetných souhláskách. Vlastní jména. Podstatná jména obecná.
RVP výstupy – komunikační a slohová výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čte hlasitě a s porozuměním - reprodukuje příběh v přiměřeném rozsahu	Čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova).
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- samostatně vypracuje zadané úkoly	Naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- osloví určitou osobu - pozdraví, omluví se, poprosí - vede dialog - zná základní komunikační pravidla - používá mimojazykové prostředky řeči - vyřídí vzkaz, zprávu - oznámí jednoduchou informaci	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, dialog, vzkaz, zpráva, oznámení. Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- vyslovuje slova a jednoduché věty se zřetelnou spisovnou výslovností - pozná nesprávnou výslovnost - přizpůsobí se konkrétní situaci	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost). Vyjadřování závislé na komunikační situaci.
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- používá intonaci krátkých větných celků - správně dýchá	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu).
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- využívá slovní zásobu v komunikaci - používá mimojazykové prostředky řeči	Mluvený projev – základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- dodržuje posloupnost děje na základě vlastní zkušenosti	Mluvený projev – vypravování.
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- dodržuje základní hygienické návyky - správně zachází s grafickým materiálem	Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- napíše správný tvar písmen - spojuje písmena, slabiky - zachovává rozestup písmen - píše číslice v přirozené velikosti - píše jednoduché věty s náležitými znaménky - kontroluje svou práci - autodiktát	Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- napíše krátká a jednoduchá sdělení - dodržuje čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu písemného projevu - umí písemně komunikovat	Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu). Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypráví krátký příběh dle obrázkové osnovy	Obrázková osnova. Dialog na základě obrazového materiálu.
RVP výstupy – literární výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte plynule a uvědoměle jednoduché texty - recituje krátké básně se správným slovním přízvukem	Zážitkové čtení a naslouchání textu. Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů.

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- vyjádří pocit z přečteného textu - rozvíjí pozitivní vztah k literatuře	Zážitkové čtení a naslouchání. Poslech literárních textů.
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozpozná pohádku od ostatní dětské literatury - odliší prózu od poezie - ví, kdo je spisovatel, básník, čtenář	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení., herec, režisér; verš, rým, přirovnání.
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- najde spojitost textu s ilustrací - soustředěně naslouchá čtenému textu - orientuje se v krátkém textu nebo úryvku textu - rozlišuje hlavní žánry dětské literatury - řeší hádanky a slovní hříčky - volně reprodukuje, dramatizuje - ilustruje text	Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení., herec, režisér; verš, rým, přirovnání.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3 Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj - Komunikace	

ČESKÝ JAZYK 4. ROČNÍK		
RVP výstupy – jazyková výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje význam slov, hodnotí a porovnává slova	Význam slov. Slova a pojmy, slova jednoznačná a mnohoznačná. Antonyma, synonyma, homonyma. Stavba slova.
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- umí poznat rozdíl mezi předložkou a předponou a seznamuje se s jejich písemnou podobou - mění tvar slov a tvoří nová slova - určí slova příbuzná	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová).
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- zařazuje jednotlivá slova i slova ve větných celcích ke slovním druhům - vyhledává a určuje všechny mluvnické kategorie u podstatných jmen - postupně zvládá časování sloves - pozná infinitiv, slovesné tvary určité, jednoduché a složené slovesné tvary, slovesa zvrtná - časuje slovesa	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov.
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- porovnává a hodnotí slova - pozná slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená - odliší hovorovou češtinu od spisovné	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov.
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- pozná základní skladební dvojice, podmět, přísudek	Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice.
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- ve větných celcích vyhledá větu jednoduchou a souvětí - napíše vzorce souvětí	Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice.
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- tvoří souvětí z vět jednoduchých - užívá spojovací výrazy – spojky, čárky, zájmena a příslovce	Skladba – věta jednoduchá a souvětí.

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- upevňuje si pravopis v psaní slov po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, slovech příbuzných, koncovkách podstatných jmen	Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen).
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- seznamuje se se shodou přísudku a podmětu	Pravopis – syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem).
RVP výstupy – komunikační a slohová výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- vnímá slyšený text jako zdroj poznatků	Čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova).
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- dokáže rozlišit podstatné a okrajové informace, snaží se o přesný popis, přirovnání, správný výběr výrazů, jednoduchou grafickou úpravu - zvládá stručný popis obsahující fakta a jednoduchou grafickou úpravu textu	Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova). Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- posoudí úplné a neúplné sdělení	Naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- umí vystihnout podstatné informace, správně formulovat věty, využívá slovní zásobu - vyjadřuje se v běžných komunikačních situacích podle komunikačního záměru	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci. Písemný projev – popis, vypravování.
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- užívá verbální a neverbální komunikace jako klíčového nástroje jednání v různých životních situacích - vyjadřuje se v běžných komunikačních situacích - je schopen účinné komunikace s druhými - dokáže zanechat vzkaz na záznamníku	Naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami). Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- nenechá se zmanipulovat klamavou reklamou	Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova). Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- vyjadřuje se v běžných komunikačních situacích - využívá různé techniky mluveného projevu	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu.
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- účinně a kultivovaně se dorozumí ve škole i mimo školu	Mluvený projev – základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování).
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- dodržuje základní hygienické návyky - uplatňuje techniku psaní - rozlišuje žánry písemného projevu	Písemný projev – technika psaní (čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	- dokáže uspořádat informace v textu s ohledem na jejich účel - sestaví osnovu - umí pracovat na dané téma podle osnovy	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu. Písemný projev – žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.
RVP výstupy – literární výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 7.1.1.1.1	- využívá četby jako zdroje poznatků a prožitků - vyjadřuje své pocity z přečteného textu a názory na něj - umí prezentovat přečtené - navštěvuje školní knihovnu - vnímá slyšené a čtené texty jako zdroj prožitků	Poslech literárních textů. Žážitkové čtení a naslouchání. Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod.
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- zvládá přednes literárních textů přiměřených věku - reprodukuje přečtené - dramatizuje text - vytváří vlastní výtvarný doprovod - tvoří jednoduché literární texty	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod.
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- rozpozná pohádku od ostatní dětské literatury - pozná různé literární druhy a žánry - odliší prózu od poezie - ví, kdo je spisovatel, básník, čtenář, režisér, herec	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání.

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- rozeznává základní literární pojmy	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	6.1.3 Mediální výchova – Stavba mediálních sdělení	

ČESKÝ JAZYK 5. ROČNÍK		
RVP výstupy – jazyková výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje význam slov, hodnotí a porovnává slova	Význam slov. Slova a pojmy, slova jednoznačná a mnohoznačná. Antonyma, synonyma, homonyma. Stavba slova.
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- umí poznat rozdíl mezi předložkou a předponou a seznamuje se s jejich písemnou podobou - mění tvar slov a tvoří nová slova - určí slova příbuzná	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka).
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- zařazuje jednotlivá slova i slova ve větných celcích ke slovním druhům - určuje všechny mluvnické kategorie u podstatných jmen - postupně zvládá časování sloves - pozná infinitiv, slovesné tvary určité, jednoduché a složené slovesné tvary, slovesa zvrtná - určuje všechny mluvnické kategorie u sloves	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov.
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- pozná základní skladební dvojice, podmět, přísudek	Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice.
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- tvoří souvětí z vět jednoduchých - užívá spojovací výrazy – spojky, čárky, zájmena a příslovce	Skladba – věta jednoduchá a souvětí.
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- upevňuje si pravopis v psaní slov po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, slovech příbuzných, koncovkách podstatných jmen, přídavných jmen	Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých).
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- seznamuje se se shodou přísudku a podmětu	Pravopis – syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem).

RVP výstupy – komunikační a slohová výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- dokáže rozlišit podstatné a okrajové informace, snaží se o přesný popis, přirovnání, správný výběr výrazů, jednoduchou grafickou úpravu - zvládá stručný popis obsahující fakta a jednoduchou grafickou úpravu textu - využívá český jazyk jako nástroj ke zpracování informací	Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova). Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- posoudí úplné a neúplné sdělení	Naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- umí vystihnout podstatné informace, správně formulovat věty, využívá slovní zásobu - vyjadřuje se v běžných komunikačních situacích podle komunikačního záměru - uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci. Písemný projev – žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- užívá verbální a neverbální komunikace jako klíčového nástroje jednání v různých životních situacích - vyjadřuje se v běžných komunikačních situacích - je schopen účinné komunikace s druhými - dokáže zanechat vzkaz na záznamníku	Naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami). Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- nenechá se zmanipulovat klamavou reklamou	Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova). Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- vyjadřuje se v běžných komunikačních situacích - využívá různé techniky mluveného projevu	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu.
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- účinně a kultivovaně se dorozumí ve škole i mimo školu	Mluvený projev – základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování).
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- dodržuje základní hygienické návyky - uplatňuje techniku psaní - rozlišuje žánry písemného projevu	Písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- dokáže uspořádat informace v textu s ohledem na jejich účel - sestaví osnovu - umí pracovat na dané téma podle osnovy	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu. Písemný projev – žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.
RVP výstupy – literární výchova	ŠVP výstupy	Učivo
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- využívá četby jako zdroje poznatků a prožitků - vyjadřuje své pocity z přečteného textu a názory na něj - umí prezentovat přečtené - navštěvuje školní knihovnu - vnímá slyšené a čtené texty jako zdroj prožitků	Poslech literárních textů. Žážitkové čtení a naslouchání. Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod.

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- zvládá přednes literárních textů přiměřených věku - reprodukuje přečtené - dramatizuje text - vytváří vlastní výtvarný doprovod - seznámí se s dětskými ilustrátory - tvoří jednoduché literární texty	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod.
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- rozpozná pohádku od ostatní dětské literatury - pozná různé literární druhy a žánry - odliší prózu od poezie - ví, kdo je spisovatel, básník, čtenář, režisér, herec, ilustrátor	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání.
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- rozeznává základní literární pojmy	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3 Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Komunik 1.3.2 Osobnostní a sociální výchova – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika 6.1.1 Mediální výchova – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 6.1.2 Mediální výchova – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

7.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který je vyučován od 1. ročníku. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

S vyučovacím předmětem Anglický jazyk děti začínají v 1. ročníku. V prvním a druhém ročníku začínají jednou hodinou týdně a od třetího ročníku začínají s tří hodinovou dotací. V tří hodinové dotaci týdně v každém ročníku v jeho výuce pokračují až do 9. třídy. Výuka probíhá zpravidla „v blocích“, tj. ve skupinách žáků z různých tříd v rámci jednoho ročníku. Může probíhat i ve skupinách utvořených ze žáků různých ročníků (pokud to možnosti a potřeby žáků vyžadují). Do skupin mohou být žáci zařazováni s ohledem na „tempo“, které bezpečně zvládají. Výuka probíhá v počítačové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou. Výuka směřuje k „praktickým dovednostem“. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka anglického jazyka v základní škole směřuje více než k ovládnutí tohoto cizího jazyka – k jeho praktickému používání jako *komunikačního prostředku* (nejlépe v kombinaci s využíváním ICT). Ve výuce Anglického jazyka se v ZŠ využívají prvky systému „Evropské jazykové portfolio“. Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka - do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 5 základních „oblastí“ cizího jazyka – *Poslech, Rozhovory, Samostatný ústní projev, Čtení a Psaní*.

Na I. stupni ZŠ (1.- 5. ročník) představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů

mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky (viz např. hraní rolí, dramatizace improvizace ap.), využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC, příp. lze (podle schopností žáků) využívat i připojení k internetu. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnostem.

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 3 hodiny týdně
4. ročník – 3 hodiny týdně
5. ročník – 3 hodiny týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, v učebně PC – 1. – 5. ročník

Strategie vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK:

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení - na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace - učíme práci s chybou - učíme trpělivosti, povzbuzujeme - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v Anglickém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“) - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů - podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.) - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích - učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - učíme žáky „nonverbální komunikaci“ - jdeme příkladem, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty - pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy - respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních - upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- vedeme žáky jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých - vedeme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí - vedeme žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům - v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti - respektujeme osobnost žáka a jeho práva - budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky - cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání) - na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku, ...) - dodržujeme dané slovo - svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí
-----------------------------------	--

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
------------------------------------	---

ANGLICKÝ JAZYK 1. ROČNÍK		
RVP výstupy – řečové dovednosti	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžných při výuce	Zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky. Pokyny ve třídě. Základní barvy. Rodina.
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- správně vyslovuje	Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.
Průřezová témata	4.4. Multikulturní výchova. Multikulturalita.	

ANGLICKÝ JAZYK 2. ROČNÍK		
RVP výstupy – řečové dovednosti	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- rozumí jednoduchým pokynům učitele -rozumí jednoduchým pokynům ve třídě - zeptá se na jméno	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky.
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- správně vyslovuje	Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů. Pokyny ve třídě. Zvířata. Čísla (1 – 10). Základní barvy. Rodina. Dopravní prostředky. Povolání.
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- přiřadí mluvenou a psanou podobu slov z osvojované slovní zásoby -vybaví si a reprodukuje anglickou abecedu	Základní slovní zásoba. Anglická abeceda.
Průřezová témata	4.4. Multikulturní výchova. Multikulturalita.	

ANGLICKÝ JAZYK 3. ROČNÍK		
RVP výstupy – řečové dovednosti	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- pozdraví, představí se, odpoví na jednoduché, zřetelně vyslovované otázky - zeptá se na věk - zeptá se na neznámou věc - rozumí jednoduchým pokynům ve třídě - vybaví si slovní zásobu v daných okruzích - popíše pocity - objedná si jídlo, popíše jídlo oblíbené a neoblíbené	Pozdravy. Pokyny ve třídě. Jídlo. Rodina. Lidské tělo. Oblékání. Škola - školní potřeby. Zvířata. Hračky. Číslice 1-20.
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- formuluje jednoduché zjišťovací otázky, dokáže na otázky odpovědět - užívá osvojenou slovní zásobu v jednoduchých rozhovorech - má správnou a srozumitelnou výslovnost	Číslice 1-20. Barvy. Fonetické znaky (pasivně).
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí obsahu jednoduchého textu, pokud má dispozici vizuální oporu	Obrázkové čtení.
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- přečte, porozumí jednoduchému, zřetelně vyslovovanému komiksovému příběhu, zdramatizuje ho	Čtení a dramatizace komiksového příběhu. Slovní zásoba učebnice.
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- přiřadí mluvenou a psanou podobu slov z osvojované slovní zásoby - osvojí si číslovky 1-20 v psané i mluvené podobě - vybaví si a reprodukuje angl. abecedu	Číslice 1-20. Anglická abeceda. Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- píše jednotlivá slova a věty na základě vizuální podpory. - napíše krátká sdělení - popíše domácího mazlíčka	Mazlíčci. Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění. Člen neurčitý A/AN.
Průřezová témata	4.4. Multikulturní výchova. Multikulturalita.	

ANGLICKÝ JAZYK 4. ROČNÍK		
RVP výstupy – poslech s porozuměním	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- rozumí zřetelně vyslovovaným pokynům, otázkám učitele a reaguje na ně -vybaví si slovní zásobu daného tématu	Domov - místo, kde bydlím, dům, pokoje. Škola, školní předměty. Číslice 0 - 100. Sport, volný čas - záliby a činnosti ve volném čase.
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice a jazyku učitele -vybaví si slovní zásobu daného tématu	Hodiny. Škola. Dny v týdnu, měsíce, roční období.
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- rozumí obsahu krátkého komiksového příběhu nebo textu, zejména pokud má vizuální podporu -seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály	Záliby a činnosti ve volném čase. Komiksový příběh. Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům.
RVP výstupy – mluvení	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- pozdraví, představí se, odpoví na pozdrav - vede jednoduchý rozhovor, který se vztahuje k aktuální činnosti, volnému času a osvojovaným tématům	Pozdravy. Hra v rolích, modelové situace na dané téma.
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- hláskuje své jméno s vizuální oporou -sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci -sdělí, co má a nemá rád -zeptá se na čas -zeptá se na pocity a problémy - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat - vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně anglické hlásky ve známých slovech a větách	Bydliště. Rodina, škola. Pocity, problémy. Popis počasí, popis koníčků, popis zvířete. Čas, kalendářní rok, roční období, měsíce, dny v týdnu. Příroda.
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- klade jednoduché zjišťovací otázky, dokáže na otázky odpovědět - vede jednoduchý rozhovor, který se vztahuje k aktuální činnosti, volnému času a osvojovaným tématům	Pozdravy. Hra v rolích, modelové situace na dané téma.

RVP výstupy – čtení s porozuměním	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- vyhledá specifické informace v textu, čte přiměřeně dlouhé texty z učebnice, které se vztahují k osvojovaným tématům	Místnosti v bytě/domě. Záliby a činnosti ve volném čase. Každodenní činnosti.
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí jednoduchému, krátkému přečtenému textu o aktuálních činnostech -seřadí věty podle kontextu (pořadí) -reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma -základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Každodenní činnosti. Orientace v textu. Překlad textu. Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Přítomný čas sloves to be, to have got. Základní předložky místa. Přítomný čas průběhový (úvod). Minulý čas sloves to have got a to be.
RVP výstupy – psaní	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- napíše krátký text	Slovní zásoba učebnice.
Průřezová témata	3.1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Evropa a svět nás zajímá.	

ANGLICKÝ JAZYK 5. ROČNÍK		
RVP výstupy – poslech s porozuměním	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Jednoduchá komunikace při každodenních i volnočasových činnostech pokyny ve třídě.
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	-vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu -osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích -práce se slovníkem	Jednoduchá komunikace při každodenních i volnočasových činnostech. Práce se slovníkem.
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- v krátkém a jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace, pokud má k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu	Domov. Rodina. Škola. Volný čas. Lidské tělo. Jídlo. Zvířata. Nákupy.
RVP výstupy – mluvení	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-2-01 se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	- zvládá jednoduchou společenskou konverzaci - zvládá základní fráze nakupování -za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci - klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá -nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace	Ceny, nakupování. Představování se, rozhovory zjišťující základní osobní informace. Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích. Práce se slovníkem.

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a členů jeho rodiny	Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Slovesa: to be, to have got, can, like. Přítomný čas prostý. Přítomný čas průběhový. Minulý čas sloves to be, to have got. Představování se, rozhovory zjišťující základní osobní informace. Jednoduchá komunikace při každodenních i volnočasových činnostech.
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho samotného, jeho rodiny a kamarádů a vztahují se k osvojovaným tématům	Jednoduchá komunikace při každodenních i volnočasových činnostech.
RVP výstupy – čtení s porozuměním	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- vyhledá specifické informace v textu, čte přiměřeně dlouhé texty z učebnice, které se vztahují k osvojovaným tématům	Orientace v textu. Překlad textu.
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- v krátkém textu z běžného života rozumí významu známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět, zejména pokud má vizuální oporu	Jednoduchá komunikace při každodenních činnostech.
RVP výstupy – psaní	ŠVP výstupy	Učivo
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- s použitím jednoduchých slovních spojení a vět napíše krátký text	Rodina. Volný čas. Koníčky.
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	- vyplní osobní údaje do formuláře	Osobní údaje.
Průřezová témata	3.1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Objevujeme Evropu a svět.	

7.2 Matematika a její aplikace

7.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika je předmět, který je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití v reálných situacích. Dále poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje získávat matematickou gramotnost.

Žáci mají získat početní vědomosti v oboru přirozených a reálných čísel. Ty umožňují řešení praktických úloh ze života, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace. Žáci by měli směřovat k rozvíjení vlastních zkušeností, potřebě umět počítat, kreslit i si hrát.

Žáci si osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii a symboliku.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu matematika je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Číslo a početní operace:

- žáci si osvojují aritmetické operace – dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění
- učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- žáci si uvědomují změny a závislosti jevů, docházejí k pochopení, že změna může mít i nulovou hodnotu a že změnou může být růst i pokles
- tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů
- zkoumání závislosti směřuje k pochopení pojmu funkce

Geometrie v rovině a v prostoru:

- žáci pojmenovávají a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti i odlišnosti útvarů, které jsou kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině i prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, zdokonalovat grafický projev

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- žáci uplatňují logické myšlení a jejich řešení je do určité míry závislé na znalostech a dovednostech
- úkoly tohoto typu by měly prolínat všemi tematickými okruhy
- žáci se učí řešit problémové situace, pochopit a analyzovat problém, třídít údaje, provádět náčrty
- řešení těchto typů úloh posiluje žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 4 hodiny týdně
2. ročník – 5 hodin týdně
3. ročník – 5 hodin týdně
4. ročník – 5 hodin týdně
5. ročník – 5 hodin týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách 1. – 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu MATEMATIKA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost – připravujeme je na celoživotní učení - vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení - podporujeme samostatnost a tvořivost - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - umožňujeme žákovi pozorovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - na začátku hodiny žáky vždy seznámíme s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení - uplatňujeme individuální přístup k žákovi - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení - při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace - učíme práci s chybou - učíme trpělivosti, povzbuzujeme - žáky vedeme k sebehodnocení - žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápad, podněcujeme jejich tvořivost - využíváme matematických poznatků v praktických činnostech – odhady, orientace, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností - rozvíjíme paměť prostřednictvím numerických výpočtů, osvojováním matematických vzorců a algoritmů
---------------------------	---

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- podporujeme různě přijatelné způsoby řešení problémů - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů - v rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet - ve škole i při mimoškolních aktivitách průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají - při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu - starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky - žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci a hodnocení
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce a v cizím jazyce - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií - vedeme žáky k vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti - učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporujeme komunikaci s jinými školami
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí - během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině - žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování - učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků - cíleně posilujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia - výuku doplňujeme o praktickou exkurzi

KOMPETENCE OBČANSKÉ	- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže) - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů - netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem - problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti - při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv - příčinu
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

MATEMATIKA 1. ROČNÍK		
RVP výstupy – číslo a početní operace	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- určí počet prvků v daném souboru, vytváří různé soubory s daným počtem prvků - provádí rozklad čísel	Numerace přirozených čísel do 20. Slovní úlohy – znázornění, výpočet, odpověď, praktické úlohy s maketami platidel.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- čte a zapisuje číslice 0 až 20	Přirozená čísla do 20 - čtení, zápis.
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- čte a zapisuje číslice 0 až 20 - zná význam méně, více, menší, větší, první, poslední apod. - řadí čísla podle velikosti	Přirozená čísla do 20 - čtení, zápis. Porovnávání přirozených čísel do 20.
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- umí přičíst, zapsat a vyřešit příklady sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky	Jednoduché početní operace (+,-) přirozených čísel v číselném oboru 0 - 20 bez přechodu desítky.
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší jednoduché slovní úlohy s názorem	Slovní úlohy – znázornění, výpočet, odpověď, praktické úlohy s maketami platidel.
RVP výstupy – závislosti, vztahy a práce s daty	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- řeší slovní úlohy se vztahy o x více, o x méně	Slovní úlohy – znázornění, výpočet, odpověď, praktické úlohy s maketami platidel.
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- znázorní přirozená čísla do 20 na číselné ose	Číselná osa.

RVP výstupy – geometrie v rovině a v prostoru	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozezná a umí pojmenovat základní rovinné obrazce a nachází jejich reprezentaci v realitě - modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině geometrické útvary, třídí podle tvaru, velikosti a barvy orientuje se v rovině – nahoře, dole, před, za apod.	Základní útvary v rovině. Základní útvary v prostoru. Modelování.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

MATEMATIKA 2. ROČNÍK		
RVP výstupy – číslo a početní operace	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- určí počet prvků v daném souboru - vytváří různé soubory s daným počtem prvků	Numerace přirozená čísla v číselném oboru 0 - 100.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- porovnává přirozená čísla do 100, řadí je vzestupně i sestupně - zná a používá mat. symboly (+, -, =, <, >)	Nerovnosti.
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- provádí lineární uspořádání přirozených čísel v oboru 0-100 - porovnává přirozená čísla do 100, řadí je vzestupně i sestupně	Číselná osa. Nerovnosti.
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- zná a používá mat. symboly (+, -, =, <, >) - provádí aritmetické operace (+, -) s přirozenými čísly do 100 - používá komutativnosti sčítání - zná a používá mat. symboly (. , :)	Nerovnosti. Rozklad čísel na desítky a jednotky. Aritmetické operace (+, -) s přirozenými čísly v číselném oboru 0 - 100 bez přechodu desítky. Aritmetické operace (+, -) s přirozená čísla. v čís oboru 0 - 100 s přechodem desítky. Aritmetické operace (+, -) s přirozenými čísly v číselném oboru 0 -100 bez přechodu desítky. Seznámení s operací násobení a dělení. Vyvození násobků 2,3,4 a 5, pamětné osvojení. Násobení a dělení přirozená čísla do 50.
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- zapisuje a řeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - řeší jednoduché praktické slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - řeší a zapisuje jednoduché praktické slovní úlohy	Numerace do 20 s přechodem desítky, aritmetické operace (+, -) s přirozenými čísly v číselném oboru 0 – 20 s přechodem desítky. Násobení a dělení přirozených čísel do 50. Slovní úlohy.
RVP výstupy – závislosti, vztahy a práce s daty	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- seznamuje se se základními jednotkami délky, hmotnosti a objemu (m, kg, l)	Numerace se základními jednotkami délky, hmotnosti a objemu.

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- používá makety platidel při řešení praktických úloh	Slovní úlohy – znázornění, výpočet, odpověď, praktické úlohy s maketami platidel.
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- porovnává přirozená čísla do 100, řadí je vzestupně i sestupně	Číselná osa. Doplňování tabulky.
RVP výstupy – geometrie v rovině a v prostoru	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- poznává a modeluje geometrické obrazce v rovině - nachází v realitě známé rovinné obrazce - rozlišuje druhy čar - poznává základní geometrické tvary v prostoru - pozná bod, přímku a úsečku - změří úsečku	Základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh. Základní útvary v prostoru. Délka úsečky; jednotky délky.
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- narýsuje úsečku, označuje krajní body úsečky, porovnává úsečky	Základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh. Délka úsečky; jednotky délky.
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- poznává a modeluje geometrické obrazce v rovině	Rovinné obrazce. Osově souměrné útvary.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

MATEMATIKA 3. ROČNÍK		
RVP výstupy – číslo a početní operace	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- určí počet prvků v daném souboru, vytváří různé soubory s daným počtem prvků	Numerace přirozených čísel v číselném oboru 0 -1 000.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- porovnává přirozená čísla v čís. oboru 0 -1000 - zná a používá matematické symboly (+, -, ., : ,=, <, >)	Nerovnosti. Rozklad čísel na stovky, desítky a jednotky. Aritmetické operace s přirozenými čísly v číselném oboru 0 – 1 000 (z paměti i písemně).
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- provádí lineární uspořádání přirozených čísel v čís. oboru 0 –1000, řadí je vzestupně i sestupně	Číselná osa.
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- provádí aritmetickou operaci násobení a dělení přirozených čísel v číselném oboru 0 -100 - násobky čísel - provádí aritmetické operace (+, -) s přirozenými čísly do 1000 (z paměti i písemně)	Dokončení seznámení s operací násobení a dělení v číselném oboru do 100. Aritmetické operace s přirozenými čísly v čís. oboru 0 – 1 000 (z paměti i písemně).
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a zapisuje jednoduché praktické slovní úlohy - tvoří obměněné slovní úlohy	Slovní úlohy.
RVP výstupy – závislosti, vztahy a práce s daty	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- provádí aritmetické operace se základními jednotkami délky, hmotnosti a objemu - provádí jednoduché převody jednotek	Základní jednotky délky, hmotnosti a objemu.
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- používá maket platidel	Slovní úlohy – znázornění, výpočet, odpověď, praktické úlohy s maketami platidel.

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- doplňuje jednoduché tabulky	Tabulky.
RVP výstupy – geometrie v rovině a v prostoru	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- poznává a popisuje geometrické obrazce v rovině - poznává, popisuje a modeluje geometrické tvary v prostoru - nachází v realitě známé rovinné obrazce a základní útvary v prostoru	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník. Základní útvary v prostoru. Délka úsečky; jednotky délky a jejich převody.
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- narýsuje, odhadne a změří úsečku - rozezná rovnoběžné a různoběžné přímky - používá a převádí jednotky délky - porovnává úsečky, určí střed úsečky	Bod, přímka, polopřímka, úsečka. Základní jednotky délky, hmotnosti a objemu. Měření úseček, jednotky délky.
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- poznává souměrné útvary v rovině	Rovinné obrazce. Osově souměrné útvary.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

MATEMATIKA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy – číslo a početní operace	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zapisuje a čte čísla do 10 000 - zapíše číslo v desítkové soustavě - zapisuje a přečte čísla do 1 000 000	Přirozená čísla do 1 000 000.
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000	Přirozená čísla do 1 000 000.
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- orientuje se na číselné ose do 10 000 - orientuje se na číselné ose v oboru přirozených čísel	Přirozená čísla do 1 000 000.
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - zvládá početní výkony s velkými čísly - z paměti dělí - násobí přirozená čísla	Násobení a dělení. Přirozená čísla do 1 000 000.
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší jednoduché a složené slovní úlohy - písemně sčítá a odčítá přirozená čísla	Slovní úlohy. Řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony Přirozená čísla do 1 000 000.
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- násobí písemně jednociferným i dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000 - používá kalkulačku ke kontrole	Násobení a dělení. Přirozená čísla do 1 000 000.
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje přirozená čísla na desítky, stovky a tisíce - provádí odhad a kontrolu výsledků v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje na tisíce, stovky a desítky	Zaokrouhlování čísel. Přirozená čísla do 1 000 000.
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000	Řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony.

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- dělí celek na části - pozná a vyznačí polovinu, třetinu a čtvrtinu - zlomky správně čte a zapisuje - pojmenuje jednotlivé členy zlomku - sčítá, odčítá, násobí a dělí na kalkulačce - používá kalkulačce ke kontrole	Zlomky. Práce s kalkulačce.
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	Zlomky.
RVP výstupy – závislosti, vztahy a práce s daty	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- používá jednotky hmotnosti, délky, objemu a času	Jednotky.
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- zobrazí čísla na číselné ose, ve čtvercové síti a v kruhovém diagramu	Vyhledává data. Orientuje se v jednoduchých tabulkách a diagramech.
RVP výstupy – geometrie v rovině a v prostoru	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- převádí jednotky hmotnosti a délky	Jednotky.
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	- pracuje s kružítke - narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - sestojí trojúhelník ze tří stran - pozná a narýsuje pravoúhlý trojúhelník	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník. Základní útvary v prostoru. Délka úsečky; jednotky délky a jejich převody.
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- graficky sečte a odečte úsečky	Grafický součet a rozdíl úseček.
M-5-3-03 sestojí rovnoběžky a kolmice	- narýsuje kolmici, rovnoběžky, různoběžky - určí vzájemnou polohu přímek v rovině	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině.

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku	Obvod obrazců.
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Útvary souměrné podle osy.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.4. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Kooperace a kompetice.	

MATEMATIKA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy – číslo a početní operace	ŠVP výstupy	Učivo
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zapisuje a čte čísla do 1 000 000 - porovnává přirozená čísla	Přirozená čísla do 1 000 000.
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- orientuje se na číselné ose v oboru přirozených čísel	Přirozená čísla do 1 000 000.
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- zvládá početní výkony s velkými čísly - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1 000 000 - násobí a dělí 10, 100, 1000 - násobí písemně jednociferným, dvojciferným a trojciferným činitelem - dělí jednociferným i dvojciferným dělitelem - zaokrouhluje přirozená čísla na tisíce, desetitisíce a statisíce - provádí odhad a kontrolu výsledků v oboru přirozených čísel	Přirozená čísla do 1 000 000. Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly. Algoritmy písemného dělení a násobení. Dělení přirozených čísel. Zaokrouhlování čísel.
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - řeší slovní úlohy s časovými údaji	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly. Řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony.
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje přirozená čísla na tisíce, desetitisíce a statisíce, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- zlomky správně čte a zapisuje	Zlomky.
M-5-1-06 porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem - rozpozná desetinný zlomek	Zlomky.

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- písemně sčítá a odčítá desetinná čísla - vyznačí v součtu a rozdílu desetinnou čárku - násobí a dělí desetinná čísla deseti, stem - násobí desetinné číslo číslem přirozeným - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 - rozloží desetinné číslo na součet desítek, jednotek desetín, setín - porovnává desetinná čísla - vyvodí z desetinného zlomku desetinné číslo - desetinná čísla správně čte (desetiny, setiny) - zobrazí desetinná čísla na číselné ose, ve čtvercové síti a v kruhovém diagramu	Desetinná čísla. Sčítání a odčítání desetinných čísel. Násobení a dělení desetinných čísel. Násobení a dělení desetinných čísel přirozeným. Celá čísla a jejich znázornění na číselné ose (časová osa, teploměr, model). Porovnávání desetinných čísel. Grafy a diagramy.
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	Celá čísla a jejich znázornění na číselné ose (číselná osa, teploměr, model).
RVP výstupy – závislosti, vztahy a práce s daty	ŠVP výstupy	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- převádí jednotky objemu a času	Jednotky objemu. Jednotky času.
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- vyhledává údaje v jízdním řádu - pracuje s údaji v cenících, s grafy nárůstu cen apod. - dokáže řešit číselné a obrázkové řady v oboru přirozených čísel - zobrazí desetinná čísla na číselné ose, ve čtvercové síti a v kruhovém diagramu	Grafy a diagramy. Číselné a obrázkové řady. Jízdní řady. Desetinná čísla.
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- zobrazí čísla na číselné ose, ve čtvercové síti a v kruhovém diagramu	Vyhledává data. Orientuje se v jednoduchých tabulkách a diagramech.
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- orientuje se a sestavuje jednoduché diagramy, grafy, tabulky - orientuje se v jízdním řádu	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řady.

RVP výstupy – geometrie v rovině a v prostoru	ŠVP výstupy	Učivo
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	- pracuje s kružítkem - sestrojí čtverec, obdélník, kružnici - sestrojí trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník. Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec. Délka úsečky; jednotky délky a jejich převody.
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- sčítá a odčítá graficky úsečky - změří délku lomené čáry - vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafické sčítání a odčítání úseček. Konstrukce šestiúhelníku. Mnohoúhelník a jeho obvod.
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	- narýsuje kolmici, rovnoběžky, různoběžky - určí vzájemnou polohu přímek v rovině	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině.
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- vypočítá obsah obdélníku a čtverce - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě - užívá základní jednotky obsahu	Obsah obdélníku a čtverce. Jednotky obsahu.
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti překládáním papíru	Osa souměrnosti. Osově souměrné útvary.
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- pojmenuje geometrická tělesa - orientuje se v prostoru	Tělesa. Modely geometrických těles. Prostorová představivost.
RVP výstupy – nestandardní aplikační úlohy a problémy	ŠVP výstupy	Učivo
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- vyřeší jednoduché praktické slovní úlohy - zvládne řešení magických čtverců v oboru přirozených čísel - vyhledává údaje v jízdním řádu - řeší slovní úlohy s časovými údaji	Slovní úlohy. Magické čtverce. Grafy a diagramy. Číselné a obrázkové řady. Prostorová představivost.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.4. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Kooperace a kompetice.	

7.3 Informatika

7.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu *Informatika* má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Data, informace a modelování:

- žáci se učí kódovat a přenášet data
- řeší problémy pomocí modelů
- sbírají data a informace, vyvozují z nich závěry

Algoritmizace a modelování:

- žáci se učí řešit problém metodou kroků, programováním a kontrolou řešení

Informační systémy:

- žáci objevují vztahy mezi skupinou objektů
- pracují se strukturovanými daty

Digitální technologie:

- žáci se seznamují s hardwarem a softwarem
- využívají počítačovou síť
- důraz je kladen na pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními

Výuka probíhá na počítačích či přenosných digitálních zařízeních, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Časové vymezení předmětu:

4. ročník – 1 hodina týdně

5. ročník – 1 hodina týdně

Výuka předmětu probíhá v učebně PC nebo v běžné učebně s připojením k internetu.

Strategie vyučovacího předmětu INFORMATIKA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- zadanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě - využívají zkušenosti s různými typy programů, nápovědu u jednotlivých programů, literaturu - používáním poznatků v praktických úkolech se učí vybírat a využívat vhodné informace
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- vedeme žáky ke schopnosti přesně analyzovat požadavky, formulovat dotazy, volit vhodné informační prostředky a využívat je v práci s počítačem - žáci jsou vedeni ke spolupráci, překonávání neúspěchu a k dotažení řešeného problému
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- ve skupinové výuce jsou žáci vedeni ke spolupráci, naslouchat jiným, formulovat a obhajovat své názory - žáci se učí využívat vhodné technologie pro komunikaci na dálku - dodržují daná pravidla a vžitá konvence při komunikaci
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- žáci jsou vedeni k ohleduplnému zacházení s výpočetní technikou, mají - zodpovědnost za svěřený majetek - seznamují se s legislativou (SW pirátství, autorský zákon, ochrana - osobních údajů) a dodržují ji - žáci rozlišují mezi pravdou a lží

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- žáci jsou vedeni k práci s technickými pomůckami - žáci zpracovávají zadané úkoly podle svých schopností - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- žáci jsou vedeni k poskytnutí rady a pomoci, dokážou o pomoc požádat - žáci pracují v týmu, respektují odlišné názory, umí si naplánovat práci a splnit ji v daném termínu - žáci hodnotí práci svou i práci ostatních, učí se chápat, že každý člověk je jiný
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky -

INFORMATIKA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy - data, informace, modelování	ŠVP výstupy	Učivo
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - vyvodí závěr, vysloví odpověď	Data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů.
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace. Piktogramy, emodži. Kód. Přenos na dálku, šifra. Pixel, rastr, rozlišení. Tvary, skládání obrazce.
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- získá informaci z modelu - využívá myšlenkové a pojmové mapy - pozoruje a vysvětluje jevy v okolí	Modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka.
RVP výstupy - digitální technologie	ŠVP výstupy	Učivo
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	Hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů. Digitální zařízení. Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace. Ovládání myši. Kreslení čar, vybarvování. Používání ovladačů. Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom). Kreslení bitmapových obrázků. Psaní slov na klávesnici. Editace textu. Ukládání práce do souboru. Otevírání souborů. Přehrávání zvuku. Využití digitálních technologií v různých oborech. Práce se soubory.

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	Počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat. Využití digitálních technologií v různých oborech. Propojení technologií, internet. Sdílení dat, cloud.
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla. Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele. Technické problémy a přístupy k jejich řešení.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

INFORMATIKA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy - informační systémy	ŠVP výstupy	Učivo
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	Systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi. Systém, struktura, prvky, vztahy.
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	Práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číselný a nečíselný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu. Doplňování tabulky a datových řad. Kritéria kontroly dat. Řazení dat v tabulce. Vizualizace dat v grafu.
RVP výstupy - algoritmizace a programování	ŠVP výstupy	Učivo
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci. Příkazy a jejich spojování. Opakování příkazů. Kreslení čar. Pohyb a razítkování. Čtení programů. Náhodné hodnoty.
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	- upraví program pro obdobný problém - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - používá události ke spuštění činnosti postav	Řešení problému krokováním: přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci. Kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich. Kombinace procedur. Modifikace programu. Animace střídáním obrázků. Spouštění pomocí událostí.

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav, pro ovládání postavy, pro řídicí chování postavy - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	Programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu. Pevný počet opakování. Ovládání pohybu postav. Násobné postavy a souběžné reakce. Vlastní bloky a jejich vytváření. Kombinace procedur. Změna vlastností postavy pomocí příkazu. Vysílání zpráv mezi postavami. Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy. Programovací projekt.
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- v programu najde a opraví chyby - upraví program pro obdobný problém	Kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem. Ladění, hledání chyb. Modifikace programu.
RVP výstupy - data, informace, modelování	ŠVP výstupy	Učivo
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev	Kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace. Graf, hledání cesty. Schémata, diagramy, tabulky.
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka. Schémata, obrázkové modely.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	6.1.4. Mediální výchova – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení 6.1.5. Mediální výchova – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti 6.2.1. Mediální výchova – Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení	

7.4 Člověk a jeho svět

7.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané v oblastech týkajících se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Žáci se učí pozorovat, pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života včetně situace ohrožení, učí se vnímat současnost a souvislosti. Utvářejí si prvotní obraz světa. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, soustředěně pozorují přírodní jevy. Poznávají sebe, vnímají základní vztahy ve společnosti. Propojení výuky s reálným životem a praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací školáka, učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů, přírodních jevů, pozorovat je, přemýšlet o nich a chránit je. Pomáhá jim nalézat postavení mezi vrstevníky a upevňovat pracovní i režimové návyky. Učí se praktické poznávání místních a regionálních skutečností, utváří si přímé zkušenosti, např. v dopravní výchově. Vědomosti a dovednosti získávají pozorováním názorných pomůcek, přírody a činnosti lidí, hraním rolí, řešením modelových situací.

Obsahové, časové, organizační vymezení předmětu

Prvouka je členěna do pěti tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme:
 - poznává nejbližší okolí,
 - vztahy v rodině a ve škole,
 - vztahy v obci,
 - dopravní výchova,
 - rozvíjet národní cítění.
2. Lidé kolem nás:
 - vhodné chování mezi lidmi, vytváření a respektování pravidel soužití,
 - základní práva a povinnosti,
 - bezpečná komunikace pomocí elektronických médií,
 - svět financí.
3. Lidé a čas:
 - orientace v dějích a čase,
 - historie věcí a dějů,
 - události v rodině a obci,
 - zájem o minulost.
4. Rozmanitost přírody:
 - živá a neživá příroda,
 - praktické poznávání okolní krajiny,
 - proměny přírody,
 - ochrana přírody.

5. Člověk a jeho zdraví:

- poznávají sebe,
- biologické a fyziologické funkce,
- vývin člověka,
- poskytování vzájemné pomoci,
- bezpečné chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí,
- podstata zdraví, příčiny jeho ohrožení, vznik nemocí, úrazů, jejich předcházení,
- hygiena, výživa,
- denní režim,
- odpovědnost člověka za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí.

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 2 hodiny týdně

2. ročník – 3 hodiny týdně

3. ročník – 3 hodiny týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenové třídě – 1., 2. a 3. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu PRVOUKA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- podporujeme samostatnost a tvořivost - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle - ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující - učíme práci s chybou - učíme trpělivosti, povzbuzujeme - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
---------------------------	--

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- učíme žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování - vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů v rámci svých předmětů, učíme, jak problémům předcházet - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- klademe důraz na „kulturní úroveň komunikace“ - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy žáků, zaměstnanců školy i rodičů - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený argumenty - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce a ostatních lidí - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu jako přípravu na dodržování zákonných norem a morálky společnosti, učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - jdeme příkladem – profesionálním přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejnost, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a zákulisní jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnost
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku spolupráce - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu - učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických spolupracovníků školy - respektujeme práci, roli, povinnosti a odpovědnost ostatních, pomáháme svým spolupracovníkům

KOMPETENCE OBČANSKÉ	- v žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec - vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví. - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy a rodičů - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci. - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce - důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků - učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

PRVOUKA 1. ROČNÍK		
RVP výstupy – místo, kde žijeme	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- orientuje se v nejbližším okolí školy - orientuje se bezpečně v budově školy	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště. Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace.
RVP výstupy – lidé kolem nás	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy příbuzenské i mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - usiluje o dobré vztahy ve třídě - nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou - rozliší nevhodné chování	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace. Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům.
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské i mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání.
RVP výstupy – lidé a čas	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- rozlišuje roční období, určuje měsíce, týdny a dny - určuje čas podle hodin - používá kalendář	Orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, denní režim dne, roční období.
RVP výstupy – rozmanitost přírody	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích	Země - roční období.

ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- rozliší nejznámější rostliny a živočichy ze svého okolí - pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny - pojmenuje některá volně žijící zvířata - uvede příklady rostlin a živočichů v určitém prostředí	Rostliny, houby, živočichové - znaky života životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě pro člověka.
RVP výstupy – člověk a jeho zdraví	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny	Lidské tělo - stavba těla. Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa.
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- rozezná nebezpečná místa ve svém okolí - uplatňuje způsoby bezpečného chování	Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky.
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- rozpozná na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického nebo duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání.
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných situacích	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.2. Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí 1.2.1. Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Poznávání lidí 4.1. Multikulturní výchova – Kulturní difference 5.1. Environmentální výchova - Ekosystémy	

PRVOUKA 2. ROČNÍK		
RVP výstupy – místo, kde žijeme	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- orientuje se v nejbližším okolí školy - orientuje se bezpečně v budově školy - vyjádří, co pro něho znamená domov	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště. Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace Obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť.
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- pojmenuje nejdůležitější části a místa obce, umístění významných budov	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště. Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace. Obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť.
RVP výstupy – lidé kolem nás	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy příbuzenské i mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - usiluje o dobré vztahy ve třídě - nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou - rozliší nevhodné chování	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace. Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům.
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů - rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské i mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání.

RVP výstupy – lidé a čas	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- určuje čas podle hodin - poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) - používá kalendář v souvislosti s ročními obdobími - určuje měsíce, týdny, dny	Orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, denní režim, roční období.
RVP výstupy – rozmanitost přírody	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí	Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě pro člověka. Rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny - pojmenuje některá volně žijící, domácí a hospodářská zvířata - rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích - uvede příklady výskytu rostlin a živočichů v určitém prostředí	Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě pro člověka. Rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.
RVP výstupy – člověk a jeho zdraví	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- určí a pojmenuje základní části lidského těla - orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí	Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní projevy. Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim; nemoci přenosné a neprenosné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních.
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- rozpozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení - ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce	Osobní bezpečí, krizová situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek.

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- rozezná nebezpečná místa ve svém okolí - uplatňuje způsoby bezpečného chování	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.2. Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy 4.2. Multikulturní výchova – Lidské vztahy 5.1. Environmentální výchova - Ekosystémy	

PRVOUKA 3. ROČNÍK		
RVP výstupy – místo, kde žijeme	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- bezpečně se orientuje v místě svého bydliště - označí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - pojmenuje nejdůležitější části a místa města a umístění významných budov a objektů	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště. Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace. Obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť.
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- rozliší, do kterého kraje ČR patří jeho bydliště - pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, městě - je seznámen s vlastivědnou mapou ČR a zná státy, se kterými ČR sousedí - posuzuje okolní krajinu, vyjádří různými způsoby její krásu a rozmanitost	Okolní krajina (místní oblast, region)- zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany. Naše vlast- domov, krajina, národ, státní symboly.
RVP výstupy – lidé kolem nás	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatků	- rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy - příbuzenské i mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - usiluje o dobré vztahy ve třídě - nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou - rozliší nevhodné chování	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace. Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům.
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenuje a přiblíží profese svých rodičů - rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí	Práce fyzická a duševní, zaměstnání.

RVP výstupy – lidé a čas	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) - orientuje se v čase, rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, kalendář, roční období
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	- porovnává minulost a současnost - předměty denní potřeby, zvyky, tradice - pojmenuje některé významné rodáky a předky, kulturní nebo historické památky, významné události spjaté s místem, v němž žije	Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost.
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- uvede některé báje a pověsti, vztahující se k místní lokalitě	Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života.
RVP výstupy – rozmanitost přírody	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- určí některé typické znaky nejznámějších živočichů ze svého okolí - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji - vyjádří některá možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace	Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě; a vlastnosti, složení a proudění vzduchu, jeho význam pro život. Nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy. Rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí a určí je podle některých částí - pozná nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů - pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata	Rostliny, houby a živočichové- znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka. Životní podmínky - rozmanitost života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí.

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- určí společné a rozdílné vlastnosti známých látek - provede jednoduchý pokus u skupiny známých látek - vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka - rozpozná a pojmenuje různá skupenství vody - vysvětlí význam půdy pro živé organismy - vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodou	Látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti látek, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.
RVP výstupy – člověk a jeho zdraví	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- určí a pojmenuje základní části lidského těla, orientuje se v jejich funkci - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - ošetří drobná poranění	Lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce. Péče o zdraví, zdravá výživa - pitný režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc. Návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače.
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - orientuje se v základních způsobech vzájemného vyjadřování lásky v rodině mezi kamarády - pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s užíváním návykových látek - dodržuje základní pravidla silničního provozu	Návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače. Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích.
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- uplatňuje způsoby bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - rozezná nebezpečná místa ve svém okolí - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví- služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.2. Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí 1.2.4. Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice 5.1. Environmentální výchova - Ekosystémy	

7.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* se opírá a vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Přírodověda* navazuje na učivo Prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitosti přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

Rozmanitost přírody:

- planeta Země, sluneční soustava,
- živá a neživá příroda,
- praktické poznávání okolní krajiny,
- proměny přírody,
- ochrana přírody, vliv lidské činnosti na přírodu, zlepšení životního prostředí, přímé zkušenosti v dopravní výchově,
- využívání a hodnocení vlastních pozorování a hodnocení.

Člověk a jeho zdraví:

- poznávají sebe,
- biologické a fyziologické funkce,
- vývin člověka,
- poskytování vzájemné pomoci,
- bezpečné chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí,
- podstata zdraví, příčiny jeho ohrožení, vznik nemocí, úrazů, jejich předcházení,
- hygiena, výživa,
- denní režim,
- ochrana přírody, vliv lidské činnosti na přírodu, zlepšení životního prostředí, přímé zkušenosti v dopravní výchově,
- odpovědnost člověka za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí.

Časové vymezení předmětu:

4. ročník – 1 hodiny týdně

5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenové třídě - 4. a 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu PŘÍRODOVĚDA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět - vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.) - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj - podporujeme netradiční způsoby získávání informací - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku spolupráce - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických spolupracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti a odpovědnost ostatních., pomáháme svým spolupracovníkům
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod. - učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití - vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému způsobu života - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky - různými formami (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ rozvíjet orientaci v digitálním prostředí, vést žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

PŘÍRODOVĚDA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy - rozmanitost přírody	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- rozčlení organismy do známých skupin - rozliší živočichy podle základních rozdílů (savci, ptáci, plazi, ryby, obojživelníci, hmyz) - posoudí význam zelených rostlin pro život ostatních organismů	Rovnováha v přírodě: význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- rozliší přírodní společenstva v okolí školy a bydliště - rozliší vybrané rostliny podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb - určí základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami - rozliší nejznámější listnaté a jehličnaté stromy - rozliší chráněné, jedovaté a léčivé rostliny	Rostliny, houby, živočichové: znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka.
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- rozčlení rostliny podle délky života na jednoleté, dvouleté a vytrvalé - uvede příklady využití hospodářsky významných rostlin - pojmenuje zástupce nejznámějších skupin živočichů a určí je podle typických znaků, způsobu života a potravy	Rovnováha v přírodě: význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- rozpozná některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě (škůdci, plevel) - objasní a porovná funkci různých typů ekosystémů, uvede jejich vzájemný vztah - rozliší činnosti člověka podporující nebo poškozující jeho zdraví a prostředí - chová se ohleduplně k přírodě a ochraňuje ji - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - najde rozdíly mezi horninou a nerostem, zná využití některých hornin a nerostů pro člověka - objasní vznik půdy a zhodnotí její význam pro přírodu i člověka	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.

RVP výstupy - člověk a jeho zdraví	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- uplatní bezpečné způsoby chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - zorientuje se v situacích ohrožujících zdraví člověka a v modelových situacích simulujících mimořádné události - ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc	Osobní bezpečí, krizové situace: vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek. Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky. Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích.
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- popíše základní složky integrovaného záchranného systému, jejich funkci ve vztahu k řešení mimořádných událostí	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén). Požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru). Integrovaný záchranný systém.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.3.1. Osobnostní a sociální výchova. Morální rozvoj. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. 5.1. Environmentální výchova. Ekosystémy. 5.2. Environmentální výchova. Základní podmínky života.	

PŘÍRODOVĚDA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy - rozmanitost přírody	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází princip rovnováhy přírody - na základě vlastního pozorování dokáže na některých organismech porovnat základní projevy života	Životní podmínky: rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva; počasí a podnebí.
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- vysvětlí důsledky pohybu Země a Slunce pro život na Zemi - využívá poznatky o pohybech Země k objasnění střídání dne a noci a změn ročního období - vyjádří příslušnost planety Země ke sluneční soustavě a k vesmíru změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Vesmír a Země: sluneční soustava, den a noc, roční období.
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	–vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- na základě vlastního pozorování dokáže na některých organismech porovnat základní projevy života - rozčlení organismy do známých skupin pomocí jednoduchých klíčů a atlasů	Životní podmínky: rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva; počasí a podnebí. Rostliny, houby, živočichové: znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka.
ČJ-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- posoudí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a jejich možné dopady na životní prostředí i zdraví člověka - dokáže poukázat na změny a některé problémy, přispět ke zlepšení životního prostředí svého okolí - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.

ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- rozpozná páku, kladku či nakloněnou rovinu - rozpozná skupenství látek a jejich změny - založí jednoduchý pokus, připraví a objasní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu a jeho pozorování popíše slovy nebo zaznamenaná kresbou	Látky a jejich vlastnosti: třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.
RVP výstupy - člověk a jeho zdraví	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	- pojmenuje hlavní části lidského těla (nejdůležitější ústrojí, orgány a orgánové soustavy) - na základě znalostí o lidském těle podporuje svůj zdravý způsob života	Lidské tělo - stavba těla, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce.
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- rozliší jednotlivé etapy lidského života a vývoj dítěte před a po jeho narození	Lidské tělo – vývoj jedince.
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- rozvrhne si učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb a dokáže brát ohled na nároky jiných osob - uplatní hygienické a preventivní postupy, které souvisí s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Péče o zdraví: zdraví životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba potravy, pitný režim, osobní, intimní a duševní hygiena.
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích osobního, cizího i hromadného ohrožení - popíše základní složky integrovaného záchranného systému, jejich funkci ve vztahu k řešení mimořádných událostí	Osobní bezpečí, krizové situace: vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek. Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, chování chodce a cyklisty. Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích.
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- zvládá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích	Návykové látky a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- popíše základní složky integrovaného záchranného systému, jejich funkci ve vztahu k řešení mimořádných událostí	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén). Požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru). Integrovaný záchranný systém.
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- zná čísla tísňového volání - umí volat a popsat situaci - pozná varovné signály při požáru - zná pravidla evakuace	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.2. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Sebepoznání a sebepojetí. 1.1.4. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Psychohygiena. 1.2.2. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Mezilidské vztahy. 5.1. Environmentální výchova. Ekosystémy 5.3. Environmentální výchova. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	

7.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Vlastivěda* v návaznosti na vyučovací předmět Prvouku přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti.

Seznamujeme žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin.

Učí žáky porozumět světu kolem sebe, vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům včetně situací ohrožení, učí je vnímat současnost jako výsledek minulosti a jako východisko do budoucnosti.

Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků a dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah k rodině, škole, obci, regionu a zemi, ve které žijí. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti /v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie/.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Vlastivěda* vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů Dějepis, Zeměpis a Občanská výchova a Rodinná výchova ve vyšších ročnících školy a je členěn do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme:

- poznatky o krajině,
- minulost a současnost své obce (regionu, vlasti),
- informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích,
- orientace v terénu,
- práce s mapou, plánem,
- používání získaných dovedností v praktických situacích.

Lidé kolem nás:

- poznávání různých druhů lidské práce,
- seznámení se světem financí,
- pochopení souvislostí lidské práce s přírodními podmínkami,
- poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou mají kulturu,
- seznámení se základními právy a povinnostmi lidí,
- prvotní poznatky a dovednosti občana demokratického státu.

Lidé a čas:

- orientace v ději a čase,
- poznávání vývoje života a věcí v čase a posloupnosti,
- postup událostí v rodině, obci, regionu, historie naší země,
- získávání odpovědného vztahu ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám.

Časové vymezení předmětu:

4. ročník – 2 hodiny týdně

5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenové třídě - 4. a 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu VLASTIVĚDA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- na modelových příkladech učíme žáky řešení problémů - podporujeme netradiční způsoby získávání informací - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - vedeme žáky k tomu, aby předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti - podporujeme různé formy komunikace (s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, apod.) - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní jednání“, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku spolupráce - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - učíme žáky chápat různé sociální postavení různých lidí v historii naší země a vyvozovat analogie k současnosti - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických spolupracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti a odpovědnost ostatních, pomáháme svým spolupracovníkům
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZP apod. - učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití - vedeme žáky k národní hrdosti, k ochraně životního prostředí, kulturního a životního bohatství, k myšlence „evropanství“ - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky - různými formami (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi a s jejich možnostmi budoucího pracovního uplatnění v rámci Evropské unie – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

VLASTIVĚDA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy - místo, kde žijeme	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- dokáže popsat svůj domov, školu, bydliště - popíše důležité stavby v blízkosti domova a školy - vyjádří svými slovy pojmy obec, město, region - zná významné osobnosti regionu v současnosti	Domov-prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola-prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy. Obec (město), místní krajina-její části, poloha v krajině, význačné budovy, dopravní síť.
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- určuje hlavní světové strany - zorientuje turistickou mapu, plán, rozumí jejich obsahu, grafice a vysvětlivkám - orientuje se na mapě ČR, popíše polohu místní krajiny - dokáže dodržovat pravidla bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a svých spolužáků	Práce s kompasem, mapou. Turistické značky, orientační body a linie. Určování světových stran v přírodě. Chráněné krajinné oblasti - vyhledat na mapě, zásady chování v tomto prostředí.
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- orientuje se v přehledném terénu podle turistické mapy a buzoly - rozlišuje mezi plány a základními typy map - definuje zeměpisné pojmy (povrch, vodstvo, státní hranice, stát, kontinent, globus) - orientuje se v základech zeměpisu světa (světadíl, oceány, evropské státy)	Orientace podle náčrtů a map. Zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí.
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- porovná polohu a rozlohu ČR v Evropě, vzhledem k sousedním státům - určí polohu hlavního města Prahy a vybraných měst ČR v rámci Evropy, ČR a vzhledem k místnímu regionu	ČR - zeměpisné, hospodářské a zemědělské údaje. Praha a okolí. Vybrané regiony – důraz na místní region. Zaměření - kraj – krajské město, poloha dalších měst, povrch, vodstvo, cestovní ruch, zajímavosti z kraje.
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- určí některá významná místa a města v regionu	Zaměření - kraj – krajské město, poloha dalších měst, povrch, vodstvo, cestovní ruch, zajímavosti z kraje.
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- vysvětlí pojmy vlast, vlastenectví - rozlišuje symboly našeho státu, objasní jejich význam a způsoby používání - rozliší, které orgány státní moci se podílí na řízení státu, na správě obce a zná některé jejich zástupce	ČR – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva.

RVP výstupy - lidé kolem nás	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- charakterizuje rozdělení rolí v rodině - pojmenuje základní povinnosti členů rodiny - různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině - rozliší nutnost pomáhat (starým, nemocným, slabším...) - uplatňuje základní pravidla slušného chování	Rodina - postavení jedince, role členů rodiny, vztahy, funkce rodiny, zaměstnání, soužití. Pravidla slušného chování. Mezilidské vztahy, komunikace.
RVP výstupy - lidé a čas	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- pojmenuje některé prameny, kde se může o historii regionu dozvědět a využívá je - rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) - získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši kulturu - uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země, regionu	Lidé a obory zkoumající minulost. Obrázky našich dějin. Regionální památky, péče o ně. Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období. Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny. Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	- odliší minulost od současnosti - dokáže popsat změny ve způsobu života - zná památky našeho regionu, význačné osobnosti	Časová osa. Dějiny jako časový sled událostí. Letopočet. Generace. Památky a osobnosti regionu.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	2.2. Výchova demokratického občana. Občan, občanská společnost a stát. 4.1. Multikulturní výchova. Kulturní diference. 4.2. Multikulturní výchova. Lidské vztahy. 4.2. Multikulturní výchova. Princip sociálního smíru a solidarity. 5.2. Environmentální výchova. Základní podmínky života.	

VLASTIVĚDA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy - místo, kde žijeme	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- orientuje se v přehledném terénu podle turistické mapy a buzoly - rozlišuje mezi plány a základními typy map - definuje zeměpisné pojmy (povrch, vodstvo, státní hranice, stát, kontinent, globus) - orientuje se v základech zeměpisu světa (světadíl, oceány, evropské státy)	Orientace podle náčrtů a map. Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky.
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- vyhledá na mapě střední Evropy sousední státy ČR a jejich hlavní města, určí podle světových stran jejich geografickou polohu vůči ČR - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	Evropa a svět - základní orientace na mapě Evropy a světa. Kontinenty, evropské státy, EU, velké cesty a objevy.
RVP výstupy - lidé kolem nás	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- charakterizuje rozdělení rolí v rodině - pojmenuje základní povinnosti členů rodiny - různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině - rozliší nutnost pomáhat (starým, nemocným, slabším...) - uplatňuje základní pravidla slušného chování	Rodina- postavení jedince, role členů rodiny, vztahy, funkce rodiny, zaměstnání, soužití. Pravidla slušného chování. Mezilidské vztahy, komunikace.
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- porovná, která opatření a činnosti ve škole jsou příkladem demokratického řízení a rozhodování - vhodně uplatňuje vlastní práva a nepoškozuje práva jiných - vyjmenuje různé menšiny žijící v ČR - toleruje odlišnosti jiných národních, etnických a náboženských skupin - rozliší nevhodné chování, vyjadřuje svůj názor	Základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy.

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- objasní pojmy: soukromé, veřejné, osobní, společné	Základní formy vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky.
RVP výstupy - lidé a čas	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- orientuje se na časové přímce - používá aktivně kalendář	Orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období.
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- pojmenuje některé prameny, kde se může o historii regionu dozvědět a využívá je - rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) - získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši kulturu - uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země, regionu	Lidé a obory zkoumající minulost. Obrázky našich dějin. Regionální památky, péče o ně. Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období. Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny. Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- odliší minulost od současnosti - dokáže popsat změny ve způsobu života - zná památky našeho regionu, význačné osobnosti	Časová osa. Dějiny jako časový sled událostí. Letopočet. Generace. Památky a osobnosti regionu.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	2.3. Výchova demokratického občana. Formy participace občanů v politickém životě. 2.4. Výchova demokratického občana. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování. 3.1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Evropa a svět nás zajímá. 3.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Objevujeme Evropu a svět. 3.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Jsme Evropané. 4.3. Multikulturní výchova. Etnický původ. 5.2. Environmentální výchova. Základní podmínky života.	

7.5 Umění a kultura

7.5.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučujícího předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura*. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem radosti, uvolnění, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky a dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět *Hudební výchova* usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny na: *Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti.*

Vokální činnosti:

- práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků

Instrumentální činnosti:

- hra na jednoduché hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci

Hudebně pohybové činnosti:

- ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest

Poslechové činnosti:

- aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 5. ročníku v 1hodinové týdenní dotaci (celkem 5 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí

Výuka *Hudební výchovy* probíhá v kmenových třídách. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom odborné pojmy a hudebně naukové poznatky.

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenové třídě – 1. – 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující) - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oblasti hudebního umění
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů - prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury - učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních - respektujeme práci a roli ostatních

KOMPETENCE OBČANSKÉ	- vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech - vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - jdeme příkladem – budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný hudební prožitek není možný
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem - při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby - vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě - různými formami (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci dig. prostř. - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch - vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace - učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci při hodnocení výsledků žáků v hudební výchově

HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. ROČNÍK		
RVP výstupy – vokální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	- zvládne intonaci v rozsahu pěti tónů - dokáže opakovat jednoduchou melodii (melodizuje jednoduché texty) - dodržuje hlasovou hygienu	Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost).
RVP výstupy – instrumentální činnost	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	- správně rytmitizuje jednoduché texty - umí napodobit tleskáním jednoduchý rytmický celek - dokáže opakovat jednoduchou melodii (melodizuje jednoduché texty)	Intonace, vokální improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď).
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- dokáže doprovázet píseň rytmickými nástroji z Orffova instrumentáře - správně pojmenuje některé hudební nástroje (klavír, housle, bubínek, harmonika)	Hra na hudební nástroje - reprodukce jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře.
RVP výstupy – hudebně pohybové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- ovládá jednoduché taneční kroky - dokáže vyjádřit jednoduchý rytmus pohybem	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci při pohybových hrách.
RVP výstupy – poslechové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- soustředěně poslouchá krátkou hudební ukázkou a hodnotí ji - rozlišuje tempo – metronom - správně přiřadí obrázkový materiál k daným písním	Kvality tónů - délka, síla, barva, výška. Hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka.
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- vnímá umění jako bohatství své země	Hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná). Poslechové činnosti. Hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.1. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Rozvoj schopností poznávání. 5.3. Environmentální výchova. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	

HUDEBNÍ VÝCHOVA 2. ROČNÍK		
RVP výstupy - vokální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	- prohlubuje hlasové, intonační a pěvecké návyky a dovednosti - dbá na hlasovou hygienu, (výslovnost, dýchání) - rozpozná jednotlivé části písně	Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, výslovnost) hlasová hygiena.
RVP výstupy – instrumentální činnost	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	- napodobí hlasy zvířat - pozná píseň podle rytmu - dokáže správně určit počet taktů v písni	Intonace, vokální improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď). Rytmitizace, melodizace, hudební improvizace (tvorba předeher, meziher a doher).
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- seznamuje se s jednoduchými doprovody písní - dokáže doprovázet píseň rytmickými Orffovými nástroji - správně pojmenuje některé smyčcové nástroje	Hra na hudební nástroje - reprodukce jednotlivých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře.
RVP výstupy – hudebně pohybové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- dokáže pohybem doprovodit píseň	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci při pohybových hrách.
RVP výstupy – poslechové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- poznává podle sluchu některé hudební nástroje	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.3. Environmentální výchova. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	

HUDEBNÍ VÝCHOVA 3. ROČNÍK		
RVP výstupy - vokální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	- správně pojmenuje některé hudební pojmy - správně využívá pěvecké návyky a dovednosti - správně pojmenuje názvy not	Pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Nota jako grafický znak pro tón.
RVP výstupy – instrumentální činnost	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	- určuje hodnoty not - dokáže zaznamenat noty c1 – g1 a pomlky	Hudební rytmus - realizace písni ve dvoudobém taktu. Rytmitizace, melodizace, hudební improvizace -hudební doprovod. Hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď).
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- dokáže samostatně improvizovat při doprovodu písni, využívá Orffovy nástroje	Hra na hudební nástroje -reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře.
RVP výstupy – hudebně pohybové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- dokáže sladit pohyb s melodií - dokáže taktovat dvoudobý takt (určí těžkou a lehkou dobu)	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance.
RVP výstupy – poslechové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- soustředěně poslouchá krátkou hudební ukázkou a hodnotí ji - zná základní pojmy z hudební teorie	Kvalita tónů - délka, síla, barva, výška. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie.
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- správně pojmenuje některé hudební nástroje	Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.3. Environmentální výchova. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	

HUDEBNÍ VÝCHOVA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy – vokální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- dovede zazpívat dvojhlasně - dokáže zpívat ve sboru i sólově - pozná rozdíl mezi durovou a mollovou písní či akordem - orientuje se v notovém zápisu a pozná všechny noty v jednočárkované oktávě	Dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas. Intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5.3.1. stupeň). Grafický záznam vokální hudby. Čtení a zápis záznamu jednoduché melodie, její reprodukce.
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- orientuje se v notovém zápisu a pozná všechny noty v jednočárkované oktávě	Grafický záznam vokální hudby. Čtení a zápis záznamu jednoduché melodie, její reprodukce.
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- umí taktovat ve dvoudobém a třídobém taktu	Hudební rytmus - realizace písní 2/4, 3/4, 4/4 taktu.
RVP výstupy – instrumentální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- správně pojmenuje některé smyčcové nástroje - uplatňuje kreativitu – umí sám vytvořit jednoduchý rytmický doprovod k písni	Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře.
RVP výstupy – poslechové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- pozná ukončenou a neukončenou melodii - rozezná vážnou hudbu, muzikál, operu	Hudební formy - malá písňová forma, variace, poslech.
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	- správně určí dynamická znaménka - zná zasedací pořádek hudebníků symfonického orchestru	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu.
RVP výstupy – pohybové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- umí napodobit tance (menuet, furiant) - správně reaguje na změny tempa a rytmu	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.3. Environmentální výchova. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. 6.1.5. Mediální výchova. Receptivní činnosti. Fungování a vliv médií ve společnosti.	

HUDEBNÍ VÝCHOVA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy – vokální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- vědomě používá správné pěvecké návyky a dovednosti a dodržuje hlasovou hygienu (nepřepíná sílu hlasu) - rozliší stupnici od tóniny - správně zazpívá státní hymnu	Dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas. Intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod.). Záznam vokální hudby- zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky). Nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu, jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně.
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- umí taktovat ve dvoudobém a třídobém taktu	Hudební rytmus - realizace písní 2/4, 3/4, 4/4 taktu.
RVP výstupy – instrumentální činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- vědomě používá správné pěvecké návyky a dovednosti (pěvecký postoj)	Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře.
HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- pozná hudební nástroj drnkací (harfa) - dbá na srozumitelnou artikulaci textu, správné dýchání	Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva). Jednodílná písňová forma (a–b). Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů.
RVP výstupy – poslechové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	- pozná hudební nástroj drnkací (harfa) - správně určí rozdíl mezi rytmem, metrem a taktem	Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba přede her, mezihry a doher. Kvality tónů – délka, síla, barva, výška. Hudební formy - malá a velká písňová forma, rondo. Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. Interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková). Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální. Lidský hlas a hudební nástroj.

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- správně určí rozdíl mezi rytmem, metrem a taktem - správně určí charakter hudby (folková, muzikál, opera, opereta)	Hudební formy - malá písňová forma, rondo, variace. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu. Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
RVP výstupy – pohybové činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- zvládá pantomimu a pohybovou improvizaci	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby. Pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.3. Environmentální výchova. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	

7.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučujícího předmětu

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa – poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivita vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je *Výtvarná výchova* postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí Výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., a 3. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Ve výuce v 1. vzdělávacím období (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování. V 2. období (4. a 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší práci. Jedn hodinové týdenní dotace předmětu lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jedn hodinovou týdenní dotací (např. s Pracovní výchovou apod.)

Výtvarně výchovné činnosti jsou rozděleny na: *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků.*

Rozvíjení smyslové citlivosti:

- prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, reflexe
- vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly a smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

Uplatňování subjektivity:

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ
- osobních zkušeností, typy vizuálně obrazných vyjádření
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

Ověřování komunikačních účinků:

- osobní postoje v komunikaci
- komunikační obsahy vizuálně obrazných vyjádření
- proměny komunikačního obsahu

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách – 1. – 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů - učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření - žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech - žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkol - žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření - žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj - žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- žáci se zapojují do diskuse - respektují názory jiných - žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření - učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomlvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnost
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině - učitel vede žáky ke kolegiální pomoci - žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických spolupracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti a odpovědnost ostatních, pomáháme svým spolupracovníkům
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí - učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům - jdeme příkladem, respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy - plníme příkladně své povinnosti, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla - učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi - žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
-----------------------------	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- dovede pojmenovat výtvarný materiál, který používá - umí zahájit a ukončit svoji výtvarnou činnost přípravou a úklidem svého pracovního prostoru - vyjmenuje základní barvy - uplatňuje kreativitu a originalitu, je schopen empatie - umí zacházet s dostupnými zobrazovacími prostředky - uvědomuje si svoji originalitu a svobodně volí prostředky k výtvarnému vyjádření. - dovede správně namíchat a nanášet barvy na plochu - dokáže svým výtvarným vyjádřením klást vedle sebe barvy tak, aby byla pokryta celá plocha daného formátu - orientuje se v základních výtvarných technikách	Poznávání výtvarného materiálu, pomůcek a výtvarných technik. Volné výtvarné zobrazování na základě pozorování a vlastních představ. Volná malba. Kombinace barev a proměny na ploše. Užití netradičních zobrazovacích prostředků běžně se vyskytujících kolem nás. Rozvíjení představivosti a tvořivosti. Uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření. Uplatnění různých technik pro jedno výtvarné vyjádření zvoleného tématu.
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- dokáže výtvarně vyjádřit změny v přírodě - je schopen pozorovat, výtvarně vnímat a zachytit tvar živočichů, rostlin a okolní přírody - uvědomuje si okolní prostředí jako zdroj inspirace pro výtvarné vyjádření - hledá a uvědomuje si vlastní pocity a prožitky a výtvarně je ztvárňuje - je schopen rytmizace jednoduchých dekorativních prvků a harmonických barev v pásu a ploše - dovede vymodelovat reliéfní kompozici - je schopen spolupráce ve skupině - chápe vztah ilustrace a literárního díla - vnímá umění jako bohatství své země - dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní a spol. akce	Rozvíjení výtvarného vnímání, tvořivosti a představ. Objevování světa přírody. Pozorování, specifika ročních období. Získávání důvěry ve vlastní vyjadřovací schopnosti. Sběr přírodnin v různých ročních obdobích a jejich uplatnění ve výtvarném projevu. Estetické cítění, volné výtvarné vyjádření na základě pocitů a nálad, vyjádření podnětů (chuťových, sluchových, čichových, pohybových, apod.). Analyzování tvarů. Komunikace se spolužáky v rámci skupin. Poznávání ilustrací v literárních dílech. Výtvarné umění, lidové umění a tradice. Významné sváteční setkání, kulturní akce, kontakt s druhými lidmi.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Komunikace.	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 2. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- je schopen rytmizace jednoduchých dekorativních prvků a harmonických barev v pásu a ploše - dovede vymodelovat reliéfní kompozici - je schopen pozorovat, výtvarně vnímat a zachytit tvar a růst přírodnin, postihovat morfologickou stavbu - je schopen pozorovat, výtvarně vnímat a zachytit tvar těla živočichů - uvědomuje si okolní prostředí jako zdroj inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot	Upevňování poznání rytmizace jednoduchých dekorativních prvků a harmonických barev v pásu a v ploše. Přechod od plochy k prostoru. Pozorování, výtvarné vnímání a analyzování tvaru růstu přírodnin (např. růst a větvení stromů). Pozorování přírody - krajina, zvířata, rostliny; tematické kreslení na základě přímého dojmu. Objevování světa přírody (zvířata, rostliny, houby, krajina). Proměny přírody – roční období. Dekoratívni řešení plochy geometrických nebo stylizovaných přírodních věcných prvků. Sběr přírodnin a jejich uplatnění ve výtvarném projevu. Rozvíjení tvořivosti. Výtvarné zobrazení přírodní formy z představy a dotváření na základě fantazie (zakletý strom apod.).
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly, vizuálně je vyjadřuje	- rozeznává barvy základní a podvojně. - dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní společenské akce - dokáže rozeznat základní výtvarné techniky a výtvarný materiál. - umí zacházet s dostupnými zobrazovacími prostředky. - dokáže organizovat vlastní výtvarnou činnost. - dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad na základě citového prožitku. - uplatňuje kreativitu, originalitu, je schopen empatie. - uvědomuje si svou originalitu a svobodně volí prostředky k výtvarnému vyjádření - umí vyjádřit vlastní zkušenosti prostřednictvím vytvořených tvarů a zachycením popředí a pozadí - dovede výtvarně vyjádřit linii figury - dovede naznačit lidské vztahy a jednání osob - je schopen spolupráce ve skupině.	Základní klasifikace barev, světlostní a teplotní kontrast. Poznávání výtvarných nástrojů a technik, užití netradičních nástrojů. Kulturní akce, kontakt s druhými lidmi. Uplatnění tvořivosti, využití nahodilosti při zacházení s výtvarným materiálem. Organizace výtvarné činnosti. Rozvíjení představivosti a fantazie ve výtvarném vyjádření. Tematické kreslení na základě představ. Vlastní prožívání. Seznámení se s prvky užitého umění. Svobodné vyjádření při jeho užití. Tematické kreslení na základě přímého dojmu. Zaměření na vlastní pocity a zážitky. Ohraničení představy určité situace, děje - silné citové zážitky ze života dětí. Výtvarné sdělování vlastních prožitků. Skupinová tvorba.

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- chápe vztah ilustrace a literárního díla - dokáže přiřadit danou ilustraci k literárnímu dílu - zná některé dětské ilustrátory - vnímá umění jako bohatství své země - orientuje se v lidových zvycích a tradicích - uvědomuje si význam ochrany kulturních památek	Rozvíjení představivosti a tvořivosti. Vztah ilustrace a literárního díla. Umělecká výtvarná tvorba, ilustrace. Klasická dětská literatura, pohádky. Výtvarné zobrazení pohádek - mravní ponaučení. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) a hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání). Estetické cítění. Vlastní prožívání a chování. Životní prostředí.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Komunikace.	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 3. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly, vizuálně je vyjadřuje	- je schopen pozorovat, výtvarně vnímat a zachytit tvar a růst přírodnin, postihovat morfologickou stavbu - umí zachytit tvar těla živočichů v pohybu - dovede výtvarně vyjádřit změny v přírodě - dokáže najít zdroj inspirace v přírodním a sociálním prostředí a na jeho základě se výtvarně vyjádřit - dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad na základě citového prožitku	Výtvarné vnímání a analyzování morfologické stavby zajímavých přírodnin Tematické kreslení na základě přímého dojmu a pozorování Životní prostředí (slunce, voda, vzduch, země). Svět člověka: zážitky všedních a slavnostních událostí. Výtvarné vyjádření slovního uměleckého projevu (například básně).
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- vnímá výtvarné umění, jako bohatství své země - zná zajímavé stavby ze svého okolí - chápe vztah ilustrace a literárního díla - dovede vyjmenovat některé dětské ilustrátory - jmenuje významné osobnosti umělecky tvořící v regionu - uvědomuje si význam ochrany kulturních památek	Rozpoznávání lidového umění, užitého umění a její výtvarné ztvárnění. Orientování se a pojmenovávání ilustrací v knihách s dětskou tematikou. Rozpoznávání ilustrátorů literárních děl pro děti. Estetické cítění, přirozený zájem o místní kulturu.
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- zaznamená siluetu a detail v dětském způsobu vidění - zachytí linii postav v klidu i v pohybu - dovede výtvarně zaznamenat průběh děje	Při kresbě chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, jevů, postupuje od celku k detailu. Vybrání a rozmístění obrazových prvků v popředí, v pozadí, v klidu a v pohybu. Pohádka, pověst – zachycení zvolené části děje nebo průběhu děje.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Komunikace. 1.1.5. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Kreativita.	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	- citlivě vnímá a vyjadřuje barvu, tvar, linii - výtvarně vyjádří věci a vztahy v reálném světě - hraje si a experimentuje se zobrazenými objekty - je schopen účinně spolupracovat - vnímá estetické kvality prostředí a dokáže ve svém prostředí najít zdroj inspirace - spoluvytváří koncepci výtvarného řešení svého okolí - dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad na základě citového prožitku	Uplatňování uměleckého pohledu na svět – posuzování vlastností povrchů, objevování detailů, ozvlášťování věcí. Výtvarné přepisování skutečnosti s ohledem na zvláštnosti dětského vnímání světa. Výtvarné hraní s objekty. Rozvíjení spolupráce a komunikace. Uplatňování subjektivity, kreativity a originality. Možnost účasti například formou návrhu na zvelebení svého okolí. Získání důvěry ve vlastní vyjadřovací schopnosti.
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- chápe spojitost výtvarného umění s jinými oblastmi umění - dokáže vytvořit ilustraci k textu pro děti - jmenuje nejznámější dětské ilustrátory a pozná jejich dílo - seznamuje se s výtvarnými díly i mimo budovu školy a dokáže tato díla vnímat a prožívat - jmenuje významné osobnosti umělecky tvořící v Evropě i ve světě, dokáže si o nich vyhledat bližší informace - dokáže využít rozmanitost kultury různých sociokulturních skupin k obohacení vlastní kultury - uvědomuje si zvyky a tradice jako kulturní dědictví národa, chápe jejich význam i hodnotu a dokáže se v jejich duchu výtvarně vyjádřit	Výtvarný přepis reprodukce jinými výrazovými prostředky - ilustrace. Vlastní ilustrace, která vychází z inspirace prací dětských ilustrátorů. Práce s ilustracemi v literárních dílech. Rozvíjení komunikace a subjektivního vyjadřování prožitků z uměleckého díla, výstavy, divadelní představení, film, koncert. Vyhledávání informací prostřednictvím médií (regionální noviny, knihovna, internet, popř. televize). Inspirace např. v krajových zvycích i v naivním umění. Výtvarné zachycení zvyků a tradic osobitě výtvarné vyjádření.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Komunikace.	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	- umí zacházet s dostupnými zobrazovacími prostředky - uplatňuje kreativitu a originalitu - výtvarně vyjádří skutečnost pomocí linií, tvarů, barev - individuálně volí vyjadřovací prostředky - dokáže objevovat různé tváře jedné předlohy	Suverénní zacházení se zobrazovacími prostředky. Výběr některých netradičních technik a jejich kombinace. Rozvíjení estetického vnímání předmětů denního života. Rozvoj kreativity a originality. Užití různých technik na jedno vybrané téma, pokus o srovnání reálného a abstraktního vyjádření jedné předlohy. Hry s písmem.
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	- umí využít podnětů z jiných oblastí ve svém výtvarném projevu - sleduje vliv médií na kulturu	Čerpání námětů a informací z tisku, televize, internetu a jiných médií. Práce na téma reklama. (návrhy na obaly výrobků, plakáty, apod.). Čerpání námětů z časopisů a jiných materiálů.
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- výtvarně zobrazí předmět na základě přímého pozorování - uvědomuje si okolní prostředí jako zdroj inspirace, vnímá jeho estetické kvality - dokáže přeměnit smysly vnímanou reálnou skutečnost prostřednictvím výrazových prostředků a výtvarné formy - vnímá svět lidí, přírody a věcí vytvořených člověkem jako celek	Rozvíjení pozorovacích schopností, smyslu pro detail, výřez z celku. Výtvarný přepis ze světa hudby (např. poslech, nový hudební nástroj, apod.). Rozvíjení smyslové citlivosti (výtvarné vyjádření vůní, pachů, povrchů, vnitřních pocitů, nálad...). Uplatňování obecného pohledu na svět a jeho objektivního zachycení (zeměkoule, mapy, vesmír, ...).
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- objevuje a utváří si vlastní názor a postoj na svět kolem sebe skrze vlastní kreativní činnost - vnímá výtvarné umělecké dílo a chápe jeho význam - umí využít podnětů z jiných oblastí umění ve svém výtvarném projevu - jmenuje výtvarné umělce tvořící v regionu a dokáže si o nich vyhledat bližší informace	Uplatňování seberealizace a kreativity. Pozorování a výtvarné vnímání předmětů (analyzování podle dekoru, tvaru, funkcí). Volné ztvárnění výtvarnými prostředky dojmů z jiných uměleckých zážitků, rozvoj vyjádření a komunikace
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- dokáže najít námět, který je vhodný pro výtvarné zobrazení - dokáže účinně spolupracovat se svými spolužáky	Výtvarný přepis světa, přírody. Práce ve skupinách.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.2.3. Osobnostní a sociální výchova. Sociální rozvoj. Komunikace.	

7.6 Tělesná výchova

7.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučujícího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. *Tělesná výchova* umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Přináší podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, pochopení způsobu jeho ochrany, seznamuje s riziky, které zdraví ohrožují. Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví, učí je být za ně zodpovědný. Vede žáky od přirozeného pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu. Žáci poznávají zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot, ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ. Jeho týdenní dotace činí ve všech ročnících 2 hodiny týdně. Do Tělesné výchovy na 1. stupni je zařazen pro všechny ročníky plavecký výcvik, který je zajištěn „smluvně“ s plaveckou školou. je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví:

- význam pohybu pro zdraví,
- příprava organismu,
- zdravotně zaměřené činnosti,
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu,
- hygiena při TV,
- bezpečnost při pohybových činnostech.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:

- pohybové hry,
- základy gymnastiky,
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti,
- průpravná cvičení,
- základy atletiky,
- základy sportovních her,
- turistika a pobyt v přírodě,
- plavání a další pohybové činnosti.

Činnosti podporující pohybové učení:

- komunikace v TV,
- organizace při TV,
- zásady jednání a chování,
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností,
- měření a posuzování pohybových dovedností,
- zdroje informací o pohybových činnostech.

Organizace

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka předmětu probíhá v tělocvičně, na hřišti, v plavecké hale – 1. - 5. ročník (2. a 3. ročník povinně, další ročníky podle organizačních možností)

Strategie vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA:

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty - žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti - vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním v oblasti sportu a pohybové výchovy rozšiřujeme svoji kvalifikaci a svůj „pedagogický obzor“
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají - podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů - dodáváme žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají - zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty - vedeme žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - vedeme žáky k jednání v duchu fair - play – dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině - respektujeme práci a roli ostatních
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže) - netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci - při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu) - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí - v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky - důsledně učíme žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém a méně známém prostředí - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
-----------------------------	---

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- reaguje na základní pokyny a povely	Pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu.
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- dokáže rychle, obratně a vytrvale překonávat překážky	Správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Pohybové hry. Základy gymnastiky. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky. Základy atletiky. Základy sportovních her. Turistika a pobyt v přírodě.
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady napodobit jednoduché činnosti - pracuje s jednoduchými pravidly her a soutěží	Rytmické a kondiční formy cvičení, jednoduché cviky pro správné dýchání, držení těla, protahovací cvičení. Příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení. Cvičení s hudbou. Soutěživé hry.
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dokáže dodržet základní pravidla bezpečného chování při TV	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV. Základní pravidla chování a jednání v prostředí všech školních sportovišť.

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizace	- reaguje na základní pokyny a povely	Základní tělovýchovné pojmy, smluvené signály, povely, organizace prostoru a činností. Komunikace v TV. Organizace při TV. Zásady jednání a chování. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.2. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Seberegulace a sebepojetí.	

TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- zvládá správný rozběh a odraz při skoku do dálky, techniku nízkého startu, techniku hodů vrchním obloukem jednoruč i obouruč, techniku chytání, průpravná cvičení pro nácvik odrazu z trampolíny, pohybem dokáže vyjádřit hudbu, zvládá napodobit další jednoduché činnosti - zvládá pravidla jednoduchých průpravných her s využitím míčů	Správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Pohybové hry. Základy gymnastiky. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky. Základy atletiky. Základy sportovních her. Turistika a pobyt v přírodě.
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dokáže dodržovat pravidla bezpečného chování při TV	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV. Základní pravidla chování a jednání v prostředí všech školních sportovišť.
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- podle pokynů dovede zaujmout základní cvičební polohy	Základní tělovýchovné pojmy, smluvené signály, povely, organizace prostoru a činností. Komunikace v TV. Organizace při TV. Zásady jednání a chování. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.3. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Seberegulace a sebeorganizace.	

TĚLESNÁ VÝCHOVA 3. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- bezpečně se pohybuje v terénu, dokáže odhadnout vzdálenosti, dokáže vytvořit varianty jednoduchých pohybových her	Správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Pohybové hry. Základy gymnastiky. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky. Základy atletiky. Základy sportovních her. Turistika a pobyt v přírodě.
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dokáže dodržet základní pravidla bezpečného chování při TV	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV. Základní pravidla chování a jednání v prostředí všech školních sportovišť.
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- zvládne rozběh a odraz při skoku do dálky - zlepšuje výkony v běhu a hodů míčkem - zvládne cvičení s náčiním - zvládá napodobit další jednoduché činnosti - zvládá základy atletiky - zvládá základy gymnastiky	Základní tělovýchovné pojmy, smluvené signály, povely, organizace prostoru a činností. Komunikace v TV. Organizace při TV. Zásady jednání a chování. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

TĚLESNÁ VÝCHOVA 4. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- je schopen účinné spolupráce ve skupině - zorganizuje nenáročné pohybové aktivity pro ostatní žáky (honičky, drobné pohybové hry) - sestaví jednoduchou překážkovou dráhu s využitím tělocvičného nářadí a náčiní	Správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Pohybové hry. Základy gymnastiky. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky. Základy atletiky. Základy sportovních her. Turistika a pobyt v přírodě.
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- změří základní pohybové výkony: běh, skok do dálky, hod míčkem - porovná je s předchozími výsledky	Základní tělovýchovné pojmy, smluvené signály, povely, organizace prostoru a činností. Základní tělovýchovné pojmy, smluvené signály, povely, organizace prostoru a činností. Komunikace v TV. Organizace při TV. Zásady jednání a chování. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností. Měření a posuzování pohybových dovedností. Zdroje informací o pohybových činnostech.
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- zná základní pravidla pro přehazovanou, vybíjenou, florbal, basketbal, dodržuje je při hře, upozorní na porušení pravidel - při hře se aktivně zapojuje do jejího průběhu, spolupracuje se spoluhráči - dodržuje pravidla pro bezpečný pobyt v přírodě, chová se ohleduplně ke spolužákům i jiným	Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly.

	účastníkům	
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- je schopen účinné spolupráce ve skupině - zorganizuje nenáročné pohybové aktivity pro ostatní žáky (honičky, drobné pohybové hry) - sestaví jednoduchou překážkovou dráhu s využitím tělocvičného náradí a náčiní	Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží.
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- změří základní pohybové výkony: běh, skok do dálky, hod míčkem - porovná je s předchozími výsledky	Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy.
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- má přehled o důležitých sportovních akcích a pohybových aktivitách v místě bydliště i okolí školy	Zdroje informací o pohybových činnostech.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

TĚLESNÁ VÝCHOVA 5. ROČNÍK		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- žák si zorganizuje cvičební prostor tak, aby ho měl dostatek a aby byl pro něho bezpečný - naplánuje a zrealizuje rozcvičku pro celou skupinu s ohledem na další zátěž, po zátěži se umí zklidnit a vydýchat -zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, cvičení pro správné držení těla, pro celkový rozvoj svalů - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, cvičení pro správné držení těla, pro celkový rozvoj svalů	Organizace prostoru pro cvičební a pohybové činnosti. Osvojování činností pro přípravu na zátěž (rozcvičky), pro uvolnění a vydýchání po zátěži (protažení a relaxační cvičení). Kondiční cvičení, nápravná cvičení, cvičení pro rozvoj správného držení těla, uvolňovací a relaxační cvičení.
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- zvládá správný rozběh a odraz při skoku do dálky, techniku nízkého startu - zvládá pravidla jednoduchých průpravných her s využitím míčů - pohybem těla reaguje na rytmus a tempo hudby - uvědomuje si vztahy vlastního těla a prostoru - zvládá napodobit další jednoduché činnosti - zvládá základy atletiky - zvládá základy gymnastiky	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem. Pohybové hry. Průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky. Základy sportovních her. Turistika a pobyt v přírodě.
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- dodržuje základní pravidla bezpečného chování při TV, zná vhodné oblečení a obutí pro TV - uvědomuje si vlastní jednání a jeho důsledky ve vztahu k druhým, podílí se na vytváření dobrých mezilidských vztahů v kolektivu - žák je schopen seberegulace, zná základní pravidla první pomoci	Význam pohybu pro zdraví, délka a intenzita cvičení. Pravidla chování a jednání na školních sportovištích při hodinách TV a za mimořádných okolností. První pomoc.

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí přestupky proti pravidlům, uvědomuje si své chování a jednání, respektuje názory ostatních na své jednání - při hře se aktivně zapojuje do jejího průběhu, spolupracuje se spoluhráči	Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly. Pravidla pro hry a soutěže.
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- zná základní názvosloví pro činnosti, které ovládá, podle pokynů zaujme cvičební polohy, cvičí podle jednoduchého nákresu	Základní tělocvičné názvosloví.
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- je schopen účinné spolupráce ve skupině, zorganizuje honičky, drobné pohybové hry a soutěže v prostředí školních sportovišť i v přírodě - sestaví jednoduchou překážkovou dráhu s využitím nářadí i náčiní	Pohybové hry rozvíjející rychlost, obratnost, postřeh, sílu a orientaci v prostředí školních sportovišť i v přírodě. Úpoly – přetlaky a přetahy. Cvičení v přírodě.
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- umí změřit výkony svých spolužáků a porovnat je s předchozími - dokáže sestavit pořadí výkonů v daných disciplínách	Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy.
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- zhodnotí význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností - má přehled o důležitých sportovních akcích a pohybových aktivitách ve škole, v místě bydliště i jeho okolí	Zdroje informací o pohybových činnostech.
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	- adaptuje se na vodní prostředí - orientuje se ve vodě - dodržuje zásady hygieny plavání a bezpečného chování v prostředí plaveckých bazénů - rozlišuje základní plavecké polohy - zvládá správné plavecké dýchání	Hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, přirozený pohyb ve vodě, prostorové hry ve vodě, lovení předmětu.
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- dodržuje pravidla bezpečnosti pohybu ve vodě - zná prvky sebezáchrany - umí techniku jednoho plaveckého způsobu v souhře celého stylu	Pravidla bezpečnosti a prvky sebezáchrany, plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

7.7 Člověk a svět práce

7.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučujícího předmětu

Vyučovací předmět *Praktické činnosti* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Předmět praktické činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Praktické činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem:

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti:

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstelské práce:

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů:

- příprava tabule pro jednoduché stolování
- vhodné chování při stolování
- dodržování pravidel stolování a společenského chování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Časové vymezení předmětu:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Výuka předmětu probíhá v kmenové třídě, ve ŠJ, na školní zahradě – 1. – 5. ročník.

Strategie vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI:

KOMPETENCE K UČENÍ	- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě - učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů - žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů - učitel podporuje samostatnost a logické myšlení - učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů - jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí se popsat postup práce - učitel vede žáky k užívání správné terminologie - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci - žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických spolupracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti a odpovědnost ostatních, pomáháme svým spolupracovníkům
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce - učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů - učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá - žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnost, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ rozvíjet orientaci v digitálním prostředí vést žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
--	---

PRAKTICKÉ ČINNOSTI 1. ROČNÍK		
RVP výstupy - práce s drobným materiálem	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- dodržuje zásady bezpečnosti práce - udržuje pracovní plochy v pořádku a čistotě - seznámí se se základními prostředky k práci s drobným materiálem	Práce s papírem, kartonem - vytrhávání, stříhání, překládání. Práce s drobným materiálem - knoflíky, textil, korálky, ozdobné drátky, vlna, špejle. Práce s přírodninami. Práce s modelovací hmotou.
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- dokáže používat jednoduchý návod učitele	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce.
RVP výstupy - konstrukční činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů.
RVP výstupy - pěstitelské práce	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pozoruje přírodu - přizpůsobí se práci ve dvojici	Zakresluje počasí do kalendáře přírody. Práce s přírodním materiálem. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	- udržuje pracovní plochy v čistotě a pořádku - pečuje o rostliny - používá správný pracovní nástroj	Práce s přírodním materiálem. Péče o pokojové květiny - zalévání, otírání rostlin. Pěstitelské práce na školním pozemku - zametání, hrabání, vytrhávání plevelu, okopávání. Sklízení výpěstků.
RVP výstupy - příprava pokrmů	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- zná pravidla a hygienu stolování	Pravidla správného stolování.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.4. Environmentální výchova. Vztah člověka k prostředí.	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI 2. ROČNÍK		
RVP výstupy - práce s drobným materiálem	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- pracuje s jednotlivými pomůckami a nástroji - seznamuje se s různými pracovními materiály - používá správné nástroje a pomůcky - pracuje s jednotlivými pomůckami a nástroji - používá správné nástroje a pomůcky - přizpůsobí se práci ve dvojici	Práce s papírem, kartonem - vytrhávání, stříhání, překládání, vyšívání na papír. Práce s drobným materiálem - knoflíky, textil, korálky, ozdobné drátky, špejle, párátko, dřívka, vlna. Práce s přírodninami, vlastnosti přírodnin. Práce s modelínou - hnětení, tvarování.
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- dodržuje hygienické návyky při práci s modelovací hmotou - přizpůsobí se práci ve dvojici - pracuje podle slovního návodu - pracuje podle jednoduché předlohy s doprovodným slovním návodem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.). Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. lidové zvyky, tradice, řemesla
RVP výstupy - konstrukční činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- dokáže používat jednoduchý návod učitele, návod na stavebnici - dokáže používat jednoduchý návod učitele nebo návod na stavebnici	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů. Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.
RVP výstupy - pěstitelské práce	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pozoruje přírodu - přizpůsobí se práci ve dvojici	Zapisuje počasí do kalendáře přírody. Práce s přírodním materiálem. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	- udržuje pořádek a čistotu pracovního místa - pracuje s jednotlivými pomůckami a nástroji	Práce s přírodním materiálem. Péče o pokojové květiny - zalévání, otírání rostlin, kypření. Pěstitelské práce na školním pozemku - zametání, hrabání, vytrhávání plevelu, okopávání, zalévání, setba semen. Sklizení výpěstků.

RVP výstupy - příprava pokrmů	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- získává přehled o základech stolování	Jednoduchá úprava stolu. Tabule pro jednoduché stolování, prostírání.
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- zná pravidla a hygienu stolování	Pravidla správného stolování.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.4. Environmentální výchova. Vztah člověka k prostředí.	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI 3. ROČNÍK		
RVP výstupy - práce s drobným materiálem	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- zvládá jednoduché pracovní postupy - vyrábí různé výrobky z papíru, rozeznává různé druhy papíru - přizpůsobí se práci ve dvojici - seznámí se se základními prostředky při práci s drobným materiálem - využívá prvky lidových tradic a zvyků s různými materiály - pracuje s jednoduchými pomůckami a nástroji	Práce s papírem, kartonem - vytrhávání, stříhání, překládání, vyšívání na papír, měření. Práce s drobným materiálem - knoflíky, textil, korálky, ozdobné drátky, špejle, párátko, dřívka, vlna. Práce s přírodninami, vlastnosti přírodnin. Práce s modelínou a samotvrdnoucí hmotou - hnětení, tvarování. Kombinovaná práce - tradice Vánoc, Velikonoc, čarodějnice, Den matek.
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- vytváří jednoduchý předmět podle slovního návodu - vyrábí různé výrobky z papíru, rozeznává různé druhy papíru - zdokonaluje se v elementárních dovednostech - dokáže používat jednoduchý návod učitele nebo návod na stavebnici	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.). Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. Lidové zvyky, tradice, řemesla.
RVP výstupy - konstrukční činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- dokáže používat jednoduchý návod učitele, návod na stavebnici - seznamuje se s různými pracovními materiály	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů. Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.
RVP výstupy - pěstitelské práce	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- seznámí se se základními pojmy přírody, dokáže zapsat svá pozorování	Zapisuje počasí do kalendáře přírody. Zapisuje a pozoruje růst rostlin na školním pozemku. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	- udržuje pořádek a čistotu pracovního místa - pracuje s jednotlivými pomůckami a nástroji	Práce s přírodním materiálem. Péče o pokojové květiny - zalévání, otírání rostlin, kypření. Pěstitelské práce na školním pozemku - zametání, hrabání, vytrhávání plevelu, okopávání, zalévání, setba semen. Sklizení výpěstků.

RVP výstupy - příprava pokrmů	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- získává přehled o základech stolování	Jednoduchá úprava stolu. Pravidla správného stolování. Úprava stolu - prostírání, jmenovky. Stolování - oslavy, pravidla správného chování.
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- získává přehled o základech stolování	Jednoduchá úprava stolu. Pravidla správného stolování. Úprava stolu - prostírání, jmenovky. Stolování - oslavy, pravidla správného chování.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.4. Environmentální výchova. Vztah člověka k prostředí.	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI 4. ROČNÍK		
RVP výstupy - práce s drobným materiálem	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- přizpůsobí se práci ve dvojici či skupině - zvládá jednoduché pracovní postupy - zvládá jednoduché pracovní postupy, udržuje pořádek na pracovišti - zdokonaluje se v elementárních dovednostech, dodržuje bezpečnost při práci - přizpůsobí se práci ve dvojici - zdokonaluje se v elementárních dovednostech, dodržuje bezpečnost při práci	Práce s papírem, kartonem - vytrhávání, stříhání, překládání, vyšívání na papír, měření. Práce s drobným materiálem - knoflíky, textil, korálky, ozdobné drátky, špejle, párátko, dřívka, vlna, odpadový materiál, ubrousky. Práce s přírodninami, vlastnosti přírodnin. Práce s modelínou a samotvrdnoucí hmotou. Kombinovaná práce ve skupinách. Kombinovaná práce, využití netradičních materiálů. Bezpečnost práce. Úklid pracovního místa.
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- pracuje podle své představivosti při výrobě různých výrobků - seznámí se základními prostředky k práci v pěstitelských činnostech - volí vhodné pomůcky vzhledem k materiálu - uvědomuje si přírodní a sociální prostředí jako zdroj inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Práce s papírem- jmenovky, balení dárků. Práce s přírodninami, dotváření přírodního materiálu. Využití netradičního materiálu. Lidové zvyky, tradice, řemesla. Kombinovaná práce - tradice Vánoc, Velikonoc, čarodějnice, Den matek.
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- seznámí se se základními prostředky k práci s drobným materiálem - zvládá jednoduché pracovní postupy - přizpůsobí se práci ve dvojici - seznámí se základními prostředky k práci v pěstitelských činnostech	Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů a náčiní při práci. Obkreslování šablon, měření, vystřihování. Kombinovaná technika, netradiční materiály. .
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- získává aktivní vztah k práci v kuchyni, dokáže udržet pořádek na pracovišti, zvládá jednoduché úkony první pomoci	Jednoduchá úprava pracovního místa, pravidla správného poskytnutí první pomoci.

RVP výstupy - konstrukční činnosti	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- zvládá jednoduché pracovní operace a postupy při montážních a demontážních činnostech - zvládá jednoduché pracovní operace a - používá návod pro práci v týmu	Montážní a demontážní práce- sestavování výrobku. Práce se stavebnicí - prostorová, konstrukční.
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- zvládá jednoduché úkony první pomoci, je schopen při ošetřování - rostlin zajistit první pomoc při úrazu	Hygiena práce, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu.
RVP výstupy - pěstitelské práce	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- získává tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě, provádí hodnocení své práce	Pěstitelské práce - výsev osení. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- provádí praktické činnosti při pěstování rostlin	Péče o pokojové rostliny, ošetření. Pěstitelské práce - ošetření pokojových rostlin. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- seznámí se základními prostředky k práci v pěstitelských činnostech	Práce s přírodninami, dotváření přírodního materiálu. Funkce a využití pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti pracovního prostředí a dokáže udržet pořádek na pracovišti	Jednoduchá úprava pracovního místa, pravidla správného poskytnutí první pomoci.
RVP výstupy - příprava pokrmů	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	- získává aktivní vztah k práci v kuchyni	Základní vybavení kuchyně.
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	- zdokonaluje se v elementárních dovednostech, přizpůsobí se práci ve dvojici - zdokonaluje se v elementárních dovednostech, přizpůsobí se práci ve dvojici	Výběr, nákup a skladování potravin. Příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně. Návštěva školní kuchyně.
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- využívá při práci prvky lidových tradic	Úprava stolu.
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- získává aktivní vztah k práci v kuchyni, dokáže udržet pořádek na pracovišti, zvládá jednoduché úkony první pomoci	Jednoduchá úprava pracovního místa, pravidla správného poskytnutí první pomoci.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	1.1.5. Osobnostní a sociální výchova. Osobnostní rozvoj. Kreativita. 5.4. Environmentální výchova. Vztah člověka k prostředí.	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI 5. ROČNÍK		
RVP výstupy - práce s drobným materiálem	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- zvládá jednoduché pracovní postupy - získává tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě, provádí hodnocení své práce - zvládá jednoduché pracovní postupy, udržuje pořádek na pracovišti, přizpůsobí se práci ve dvojici - přizpůsobí se práci ve dvojici - zvládá jednoduché pracovní postupy - přizpůsobí se práci ve skupinách	Práce s papírem, kartonem - vytrhávání, stříhání, překládání, vyšívání na papír, měření. Práce s drobným materiálem - knoflíky, textil, korálky, ozdobné drátky, špejle, párátko, dřívka, vlna, odpadový materiál, ubrousky. Práce s přírodninami, vlastnosti přírodnin. Práce s modelínou a samotvrdnoucí hmotou. Kombinovaná práce ve skupinách. Kombinovaná práce, využití netradičních materiálů. Bezpečnost práce. Úklid pracovního místa.
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- přizpůsobí se práci ve dvojici - seznámí se se základními prostředky k práci s drobným materiálem - zvládá jednoduché pracovní postupy - uvědomuje si přírodní prostředí jako zdroj inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot	Práce s papírem- jmenovky, balení dárků. Práce s přírodninami, dotváření přírodního materiálu. Využití netradičního materiálu. Lidové zvyky, tradice, řemesla. Kombinovaná práce - tradice Vánoc, Velikonoc, čarodějnice, Den matek.
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- seznámí se se základními prostředky s drobným materiálem - zvládá jednoduché pracovní postupy, uplatňuje zásady bezpečnosti práce v praxi - pracuje podle slovního návodu, pracuje samostatně podle jednoduché předlohy - seznámí se se základními prostředky k práci s drobným materiálem	Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů a náčiní při práci. Obkreslování šablon, měření, vystřihování. Kombinovaná technika, netradiční materiály. Základní prostředky k práci s drobným materiálem.
RVP výstupy - práce s drobným materiálem	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- zvládá jednoduché pracovní operace a postupy při montážních a demontážních postupech	Práce montážní a demontážní - sestavování modelů, konstrukční stavebnice.

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- pracuje podle slovního návodu, pracuje samostatně podle předlohy - pracuje podle slovního návodu, pracuje samostatně podle jednoduché předlohy	Práce s papírem, kartonem, barevným papírem - skládání, stříhání, překládání, vytrhávání, obkreslování šablon, tvorba výrobku, zdobení, lepení.
RVP výstupy - pěstitelské práce	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- provádí praktické činnosti při pěstování rostlin - získává tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě, provádí hodnocení své práce	Pěstování rostlin v místnosti, množení pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semene. Pěstitelské práce na školním pozemku.
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- provádí praktické činnosti při pěstování rostlin	Pěstitelské práce - rychlení luštěnin, péče o pokojové rostliny, pěstování rostlin v místnosti, množení pokojových rostlin. Pěstitelské práce na školním pozemku. Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie.
RVP výstupy - příprava pokrmů	ŠVP výstupy	Učivo
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	Výběr, nákup a skladování potravin. Příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně. Návštěva školní kuchyně.
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	- zdokonaluje se v elementárních dovednostech, přizpůsobí se práci ve dvojici	Výběr, nákup a skladování potravin, výroba jednoduchého pokrmu studené kuchyně.
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- získává přehled o správném stolování a při něm zvládá společenské chování	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- získává aktivní vztah k práci v kuchyni, dokáže udržet pořádek na pracovišti, zvládá jednoduché úkony první pomoci	Jednoduchá úprava pracovního místa, pravidla správného poskytnutí první pomoci.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	5.4. Environmentální výchova. Vztah člověka k prostředí. 6.2.2. Mediální výchova. Produktivní činnosti. Práce v realizačním týmu.	

8 ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Základem EVVO na naší škole je všestranně rozvíjet kladné vztahy člověka žáků k životnímu prostředí, k ekologické výchově, vzbudit jejich zájem o své blízké okolí a region, ve kterém žijí.

Cíle

- aktivně zapojit žáky do problematiky ochrany životního prostředí, vzbudit zájem žáků o své okolí,
- zvýšit všeobecné povědomí o stavu životního prostředí v regionu,
- utvářet pozitivní postoj žáků k přírodě i k sobě samému, ke kolektivu, vážit si výsledků lidské práce,
- utváření kladného vztahu k přírodě - vědomí sounáležitosti s přírodou,
- zasahovat uvážlivě do všech oblastí spojených s lidskou společností a přírodou,
- snaha o zlepšování životního prostředí ve svém okolí,
- snaha o uvážlivé zasahování do všech oblastí spojených s lidskou společností a přírodou,
- snaha o budování vztahu k budoucím generacím - respektování dlouhodobých důsledků lidských činností,
- snaha o budování vztahu k odlišným názorům a jiným civilizacím - vzájemná tolerance,
- učit se vykonávat činnosti v souladu s ekologickými zásadami,
- učit se třídit odpad a organizovat sběrové akce,
- aktivně využívat a obhospodařovat školní přírodní zahradu.

V rámci vyučování

Získat základní vědomosti:

- o podmínkách života a zákonitostech přírody, o funkcích ekosystému,
- o funkci ekosystému z hlediska lidských potřeb,
- o dopadech lidské činnosti na životní prostředí,
- o možnostech chování, aby se odstranily stávající problémy a nové nevznikaly,
- o svém nejbližším okolí a jeho stavu z hlediska životního prostředí,
- o odlišném způsobu života jiných civilizací, učit se je tolerovat a respektovat,
- učit se vyslechnout, respektovat a přijmout názor druhých.

Využívat metody práce:

- zařazování besed s odborníky,
- tematické exkurze do blízkého okolí,
- projekty, projektovými dny,
- spolupráce se sdruženími, navazování nových spoluprací,
- využívat celosvětových dnů na podporu přírody, ekologie.

Podpora zdravého způsobu života, zdravé výživy:

- pokračovat v zapojení školy do projektu Ovoce do škol, Mléko do škol,
- zařazování témat zdravé výživy do hodin prvouky, přírodovědy, tělesné výchovy,
- podpora správných stravovacích návyků ve školní jídelně, skladba jídelníčku, stolování,
- podporování tělesných aktivit – tělovýchovné chvilky při vyučování, sportovní vyžití,
- dodržování správných hygienických návyků při všech činnostech ve škole i mimo školu.

Spojení školních, mimoškolních a volnočasových aktivit

Sběrové aktivity.

Péče o prostředí ve škole a nejbližším okolí:

- květinová výzdoba ve škole,
- květiny a zeleň v okolí školy,
- poznávání péče o rostliny i živočichy v rámci činností na přírodní školní zahradě.

Využití volného času:

- zapojení do sportovních kroužků ve škole i mimo školu,
- setkávání s lidmi jiných generací, poznávání odlišností jejich způsobu života, školní zahrada bude využita jako prostor pro konání akcí určených veřejnosti, předpokládáme utváření pevných mezigeneračních vztahů mezi žáky, pedagogy, rodiči a místní komunitou,
- smysluplné využití volného času žáků během provozu školní družiny poutavou formou, která zároveň bude přirozeně rozvíjet zájem o další informace z oblasti EVVO.

Spolupráce:

- snaha o zapojení rodičů pro ekologické aktivity, sběrové akce, činností na přírodní školní zahradě,
- snažit se navazovat a pokračovat ve spolupráci s různými sdruženími v obci.

Projekty

Dlouhodobé:

- školní soutěže a akce týkající se třídění odpadu a sběru
- zapojení školy do projektu Ovoce a zelenina do škol, Mléko do škol
- zapojení školy do projektů dotýkajících se EVVO,
- komplexní využití celé zahrady díky její biodiverzitě, využití kompostéru ke kompostování bioodpadu,
- sběr lesních plodů.

Krátkodobé, jednodenní, týdenní akce, exkurze, tematické vycházky, výlety:

- Den stromů – říjen, školní zahrada bude využita pro konání tohoto projektového dne ve venkovním prostředí
- Den Země – duben, dojde k využití celé školní zahrady
- plánujeme více využít pozemek a přesouvat tematickou výuku do ideálního venkovního prostředí, plánujeme postupně rozšířit projektové dny o další oblasti, např. Světový den zvířat,
- vzdělávací program Zdravá5,
- preventivní program Veselé zoubky,
- jednotlivé akce, exkurze, tematické vycházky, výlety rozpracované v ročním plánu EVVO (např.: exkurze do Elektrárny Ledvice; tematické vycházky do blízkých obor - Rekultivace Šilhánek, Habeš Duchcov; výlety do Planetária Teplice, Botanická zahrada Teplice, Zoopark Chomutov, Ekofarma Babiny, ZOO Plzeň, exkurze na přehradu a hráz vodní nádrže Všechlapy a jiné; místa a druhy vycházek, exkurzí, výletů se mohou měnit podle možností a aktuální situace).

9 ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE V OBLASTI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- návykové látky – drogy
- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování.

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků - výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností, ke zvládání zátěžových situací osobnosti.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Efektivní primární prevence – vytváření dobrého klimatu ve třídě a skupině, osvojování a rozvoj sociálně emočních dovedností a kompetencí, konstruktivní zvládání konfliktů a zátěžových situací, odmítání legálních a nelegálních návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí a sebehodnocení, posilování odvahy, stanovování realistických cílů, zvládání úzkosti a stresu apod.

Každý pedagogický pracovník školy dbá, aby uplatňovaná prevence rizikového chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech školního prostředí a života, jichž se prevence rizikového chování u žáků dotýká:

- Psychosociální dovednosti (soběstačnost, autonomie, důstojnost, seberealizace, spokojenost v rodinných, přátelských a dalších mezilidských vztazích, sociální a kulturní integrovanost, tvořivost, schopnost milovat, pracovat a žít v souladu s rozmanitou kulturou a světem).
- Existence (pečuji o sebe, o svůj zevnějšek, volím mezi zdravým a nezdravým způsobem života, jsem nezávislý a mám představu o své budoucnosti, věřím v budoucnost, vnímám, že život má smysl).
- Sounáležitost (vnímám se jako součást životního prostředí a Země, cítím se bezpečně ve škole, v obci, jsem oceňován a ostatní si mě váží, mám kamarády a vážím si jich, umím se o sebe postarat a přijímat zdravotní/sociální pomoc a služby).
- Adaptabilita (dávám pozor na sebe a svůj zevnějšek, jsem žák, účastním se sportovních a rekreačních aktivit, setkávám se s lidmi a trávím s nimi volný čas, řeším s odvahou své problémy, mám právní povědomí).

Cíl:

- Včasné podchycení jednotlivých oblastí, které bývají často propojeny.
- Snažit se žáky ochránit před násilím, vzájemným opovrhováním, vzájemným ubližováním a negativními vlivy výše jmenovaných oblastí.
- Řídit aktivitu žáků ve škole i mimo školu (zájmové kroužky, spolupráce se ZUŠ Duchcov).
- Spolupráce s rodiči a jejich včasná informovanost.
- Vytváření kladného klimatu ve třídě, škole.
- Oddálit nebo snížit výskyt rizikového chování.

- Zvyšovat schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí.
- Snaha o vytvoření důvěry mezi pedagogy a žáky (aby se v případě potřeby nebáli o svém problému informovat).
- Vhodnou motivací žáků těmto jevům předcházet.
- Upozorňovat na výskyt těchto jevů ve škole, společnosti, diskutovat o nich, pojmenovávat problémy z oblasti rizikového chování.
- Začleňovat informace do všech vhodných oblastí výuky a života školy.
- Dlouhodobě mít vliv na pozitivní změnu chování.
- Pomáhat zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, dětem a žákům zdravotně či sociálně znevýhodněným) při ochraně jejich lidských práv.
- Podporovat zdravý životní styl a usiluje o předávání vyvážených informací a dovedností.

Základní oblasti:

1. Návykové látky - drogy	12. Krádeže
2. Rizikové chování v dopravě	13. Tabák (kouření, elektronické cigarety)
3. Poruchy v příjmu potravy	14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
4. Alkohol	15. Netolismus
5. Syndrom týraného dítěte	16. Sebeпоškozování
6. Šikana	17. Nová náboženská hnutí
7. Kyberšikana	18. Rizikové sexuální chování
8. Homofobie	19. Příslušnost k subkulturám
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	20. Domácí násilí
10. Vandalismus	
11. Záškoláctví	

Úkoly školy v jednotlivých oblastech:

1. Návykové látky – drogy (alkohol, tabák, marihuana, těkavé látky, pervitin, heroin, syntetické drogy)

Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek a zajistit ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky těchto látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.

Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.

Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezletilých žáků nezbytné informace.

Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.

Působit preventivně na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.

Do veškerých poučení o ochraně zdraví zakotvit informace o rizicích užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.

Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i zákonným zástupcům nezletilých žáků, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.

Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí NL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi a orgány – externí subjekty realizující primárně preventivní programy, školská poradenská zařízení, Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí apod.

V případě externích subjektů realizujících preventivní programy ve školách a školských zařízeních preferovat programy, jejichž odborná způsobilost byla ověřena nebo certifikována a efektivita programů je vyhodnocována.

V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům nezletilého žáka.

2. Rizikové chování v dopravě (jednání, které vede v rámci dopravního kontextu k dopravním kolizím a následně k úrazům nebo úmrtím)

Cílové skupiny:

- chodec,
- cyklista,
- cestující hromadnou dopravou.

Provádět dopravní výchovu v hodinách prvouky a vlastivědy.

Pořádat dopravní besedy v prostředí školní třídy.

Používat multimediální pomůcky.

Pořádat praktický výcvik na dopravní hřiště, exkurze.

Práce s rodinou - formou poskytování informací na rodičovských schůzkách, případně individuální konzultace s rodiči.

Práce s osobností dítěte - prostřednictvím pozorování při dopravní výuce (případně na dopravním hřišti).

3. Poruchy v příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)

Vychovávat k přiměřenosti a umírněnosti v postojích k přijímání potravy.

Využívat skladby jídel ve školní jídelně ke správným stravovacím návykům.

Nevyužívat a v prostorách školy neinstalovat automaty na sladkosti, slazené nápoje.

Pokračovat v projektu „Ovoce do škol“, upozorňovat na nezbytnost výskytu ovoce a zeleniny v jídelníčku.

Podporovat pitný režim po celý den.

Předcházení šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, skladbu jídelníčku a pití.

Informovat rodiče při zjištění odmítání jídla ve školní jídelně, při svačinách, při častém zvracení.

Vhodná je včasná intervence u rizikových jedinců (rychle zhubnul, zvrací s jakoukoli argumentací...).

Zaměřit se na předcházení nevhodných redukčních diet a prostředků na zhubnutí.

4. Alkohol

Formovat vhodné postoje k návykovým látkám v rámci výchovy ke zdraví.

Informovat žáky přiměřeně věku o alkoholu, jeho povaze, účincích a rizicích.

Osvědčuje se věcnost při předávání informací o návykových látkách, tak při řešení případných problémů.

Z interakce s pedagogem mají žáci vycítit zájem o jejich zdraví a prospěch. Totéž platí pro jednání s rodiči.

Při sdělování informací o návykových látkách není nutné, aby se pedagog stavěl do role experta, je však žádoucí, aby informace, které šíří, byly ověřené, věcné a odpovídaly stavu poznání o tématu.

Pokud by se v prostoru školy či jiné její části vyskytla osoba, která by byla zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a byla by ve stavu, v němž by ohrožovala sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, bude jakýmkoli pracovníkem školy vyzvána, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila.

5. Syndrom týraného dítěte (CAN, Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná, např. fyzické týrání, zanedbané dítě, sexuální zneužívání)

Všímat si a odhalovat to, že žák nese nějaké stopy týrání (změny: zhoršení prospěchu, problémy ve vztazích se spolužáky, poruchy v pravidelných návycích, stravování, fyzické známky vypovídající o násilném zacházení, únava, apatie, apod.).

Při podezření navázat osobní kontakt s žákem, rozhovor, při neúspěšné komunikaci poradit další možnost – Linku bezpečí.

Kontaktovat zákonné zástupce žáka, aby okomentovali a vysvětlili problémy dítěte (ne při důvodném podezření ze sexuálního zneužívání). Při neodstranění problémů kontaktovat odborníka (OSPOD, Policie ČR).

Při hodinách prvouky a přírodovědy vhodným způsobem informovat žáky o tzv. tabu zónách na jejich tělech, o tom, na koho se obrátit, pokud by měli pochybnosti o správnosti chování svých blízkých k vlastní osobě.

- Dětské krizové centrum, tel: 241 484 149
- Internetová poradna: problem@дитеkrize.cz
- Linka bezpečí, tel: 800 155 555
- Linka důvěry RIAPS: 222 580 697, linka@mcssp.cz
- www.capld.cz/linky.php (adresář linek důvěry v celé ČR)

6. Školní šikana (téma je rozpracováno v dokumentu školy: Informace o šikaně a jak ji řešit)

Minimalizovat šikanu vytvořením dobrého sociálního klimatu a kamarádských bezpečných vztahů mezi všemi osobami ve škole.

Předcházet a ochraňovat žáky před šikanou spolužáků.

Vytvořit a dodržovat pravidla chování žáků ve třídě.

Vytvořit prostředí důvěry mezi žáky a pedagogy, aby se nebáli svěřit s možnými projevy šikany.

Postihy agresorů v souladu se školním řádem.

7. Kyberšikana (zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu)

Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (př. nadávky, ponižování...), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat,...) a naopak.

Mobil: V případech, kdy se kyberšikana odehrála prostřednictvím mobilního telefonu, kontaktovat mobilního operátora.

Internet: V případech, kdy se kyberšikana odehrála prostřednictvím internetu, kontaktovat a spolupracovat s jakýmkoli webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo (např. MySpace, Facebook, Youtube, Lidé...). Jejich zaměstnanci jsou zvyklí spolupracovat při řešení kyberšikany a mohou vám asistovat při odstranění závadného obsahu, shromažďování důkazů, nebo vám mohou poskytnout kontakt na někoho, kdo vám může pomoci.

Používat a dodržovat pravidla používání ICT, internetu a mobilních telefonů tak, jak jsou zanesena ve Školním řádu a v provozním řádu PC učebny.

Být pro žáky vzorem vhodného užívání moderních technologií.

Začlenit téma kyberšikany do výuky.

Je třeba zvýšeně věnovat pozornost různým příznakům skrytého násilí, jak fyzického tak psychického, které by šikanu mohly signalizovat, důsledně se věnovat prevenci, vytvořit kolektiv se zásadou, že silný chrání slabšího, kolektiv, kde vládne duch práva a spravedlnosti, důvěra k autoritě a vzájemná solidarita.

Podporovat pozitivní využívání technologií.

Při zjištění kyberšikany provést s obětí tyto kroky: neodpovídat agresorovi, ukládat důkazy, mluvit o problému,

Postihy agresorů v souladu se školním řádem.

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- Dojde-li k šikaně/kyberšikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, podle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání).
- Škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (Zákon č. 359/1999 Sb., 2012)); v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci, a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.
- Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství. Tuto skutečnost oznámí ředitel školy nebo jiná pověřená osoba jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v ideálním případě přímo specialistovi na problematiku mládeže Služby kriminální policie a vyšetřování, jinak na nejbližším obvodním oddělení policie. V takovém

případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyrozumění do jednoho měsíce od podání oznámení. Oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte.

- V případě závažnějšího stupně šikany/kyberšikany by měl být informován také zřizovatel školy.

8. Homofobie (v nejširším slova smyslu zahrnuje postoje a chování vyjadřující nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou, respektive vůči lidem, kteří vybočují z běžných genderových norem)

Informovat o sexuálních menšinách.

Vychovávat k toleranci.

Citlivý přístup k žákům a studentům, jejichž pohlavní či sexuální identita je odlišná či diskutabilní.

Je vhodné reagovat na eventuální homofobní poznámky ze strany žáků a studentů, připomenout, že příslušníci těchto menšin mají nejen podle zákona stejná práva, ale mnohé osobnosti z řad sexuálních menšin významně přispěli k duchovnímu vývoji lidstva.

Sledovat vztahy v třídním kolektivu a podporovat integraci těch studujících, kteří jsou v něm znevýhodněni.

9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Za extremistické chování lze považovat takové, které je vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, která směřují proti základům demokratického ústavního státu. U studentů/žáků se zpravidla jedná pouze o dílčí postoje a formy podpory, které mají často pouze slabý ideologický základ.

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupin hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Antisemitské jednání je takové, které poškozuje objekt židovského charakteru kvůli tomu, že tomuto objektu přisuzuje určité negativní vlastnosti či symbolický význam na základě subjektivní percepce židovství.

Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.

Zprostředkovat a poučit o demokratických hodnotách a principech lidských práv a tolerance, extremismu, negativech spojených s minulostí a současností.

Debaty, využívat životní příběhy.

10. Vandalismus (projevuje se ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků a žákyň, případně dalších členů školní komunity)

Dodržovat pravidla zacházení se školním majetkem podle školního řádu včetně sankcí.

Vymáhat náhradu úmyslně způsobené škody.

Komunikovat se žáky na téma ochrany majetku a zacházení s cizím majetkem.

Preferovat opravu škody samotným žákem.

Dobrat se příčiny vandalského chování a následně s ní pracovat.

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět:

Vandalismus páchaný na půdě školy:

- zákonné zástupce (vždy u nezletilých žáků);
- zákonné zástupce (se souhlasem zletilého žáka);
- při odmítnutí spolupráce rodičů, zákonných zástupců nebo při opakovaném vandalismu vyrozumět OSPOD (obecní úřad);
- pokud nedojde ke smíru – náhrada vzniklé škody, ohlásit věc Policii ČR (do 5 000 Kč řešeno jako přestupek, nad 5 000 Kč řešeno jako trestný čin);
- při každém vandalském činu podávat vždy objektivní informace pedagogickému sboru, vychovatelům, žákům a rodičům, aby bylo zamezeno „informačnímu šumu“ a překrucování stavu věci;
- při opakovaném vandalismu stejným žákem oslovit pedagogicko-psychologické poradenství nebo střediska výchovné péče (souhlas rodičů, zákonných zástupců, u nezletilých i zletilých žáků).

11. Záškoláctví (neomluvená absence žáka)

Dbát na dodržování omlouvání žáků z vyučování podle školního řádu.

Při neomluvené absenci kontaktovat zákonné zástupce žáka (do 10 h), odbor OSPOD při neúspěchu a přesahu 25 h, Policii ČR při opakovaném záškoláctví v průběhu školního roku.

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět

O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáků informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti prověřuje její věrohodnost. Doporučuje se, aby řešil neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka, způsob omlouvání jeho nepřítomnosti, upozorní na povinnost stanovenou zákonem a seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý

se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii. Odmítnutí či převzetí zápisu se do zápisu zaznamenává. Pokud má žák víc než 10 neomluvených hodin, svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. Podle závažnosti absence žáka se jí účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence, zástupce rady školy (pokud byla zřízena), popř. další odborníci. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu. Pokud žák řádně neplní povinnou školní docházku, může mu být uloženo některé z kázeňských opatření, o nich pojednává § 31 školského zákona. Kázeňským opatřením v systému základního vzdělávání je speciálně věnována Vyhláška č. 48/2005 Sb., § 17 a v systému středního vzdělávání Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud žák poruší povinnosti stanovené školním řádem, lze mu podle závažnosti tohoto provinění uložit **napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele nebo důtku ředitele**. Pravidla pro jejich ukládání stanoví školní řád. Třídní učitel oznamuje uložení důtky třídního učitele řediteli školy. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání na pedagogické radě. Uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody se neprodleně oznámí žákovi a jeho zákonnému zástupci. Zaznamenává se do dokumentace školy (do katalogových listů).

V mnoha případech je jako sankční institut vnímána také **snížená známka z chování**, ačkoli se nejedná přímo o kázeňské opatření. Její uložení je popsáno v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, mezi které patří i hodnocení jejich chování, která stanoví školní řád (§ 30 odst. 2 školského zákona).

Je však třeba zdůraznit a důsledně dodržovat zásadu, že **sankcionovat lze pouze zaviněné porušení povinnosti**. Udělit napomenutí, důtku nebo snížit známku z chování žákovi, kterému v účasti na vyučování brání překážka objektivního charakteru, proto nepřichází v úvahu – **nelze trestat žáka za pochybení jiné osoby, např. rodiče, který neplní své rodičovské povinnosti**.

V zájmu zjišťování příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění může ředitel požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, střediska výchovné péče, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí.

V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka **přesáhne 25 hodin** (doporučené počty neomluvených hodin, které jsou zde uváděny, mohou školy přizpůsobit svým podmínkám), zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací (např. kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka k návštěvě školy, kopii zápisu z pohovoru, písemné vyjádření výchovného poradce, kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka na výchovnou komisi, kopii zápisu o jednání výchovné komise atp.) orgánu sociálně právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. V rámci sociálně-právní ochrany se dětmi a mladistvými s opakovanými poruchami závažného rázu zabývají **kurátoři pro děti a mládež**. Jejich úkolem je v tomto případě řešení případů záškoláctví ve spolupráci s rodiči a se školou. Postupují mj. podle zákona č. 359/1999Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

V odhalování záškoláctví pomáhají také městští strážníci. V případě, že strážník při kontrolní činnosti zjistí, že dítě v dané době má být ve škole a není, zjistí totožnost dítěte, kontaktuje zákonného zástupce, o skutku sepíše úřední záznam - většinou úřední záznam předává pouze Policii ČR, záznam je součástí spisového materiálu, bývá uložen na služebně. Strážník o zjištěných skutečnostech (nálezu dítěte venku v době, kdy má být ve škole – záškolák) informuje příslušné orgány na základě svých povinností a pravomocí (Policie ČR, OSPOD, zákonní zástupci, případně další instituce dle konkrétní povahy případu). Dále strážník postupuje podle konkrétní situace a přistižení dítěte za školou nebo např. při krádeži nebo páchání jiné trestné činnosti řeší a oznamuje škole a jeho zákonným zástupcům.

12. Krádeže (jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován)

Informovat a vštěpovat žákům nemorálnost činu krádeže.

Zabývat se příčinami krádeže.

S náhradou postupovat jako u vandalismu, preferovat nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem (vrácení věci, omluva, nabídka kompenzace).

Vyrozumění zákonných zástupců, v případě škody většího rozsahu Policii ČR.

13. Tabák (závislost nejčastěji ve formě cigaret)

Informovat o rizicích kouření tabákových cigaret, elektronických cigaret, principu tabákového byznysu (tematicky zaměřená diskuze nebo v rámci jiné hodiny).

Výklad o poškození zdraví způsobený kouřením při hodinách přírodovědy, výpočet výdajů za cigarety v hodinách matematiky, výtvarné projekty na téma kouření, protikuřácké webové stránky v hodinách informatiky.

Preventivně působit na celé třídní kolektivy.

Informovat žáky i o dalších škodlivých formách užívání tabáku, např. vodních dýmek.

Volit vhodné argumenty proti kouření podle zájmu dospívajících – zhoršení pleti, zápach z úst, vrásky, stárnutí pleti, finanční stránka kouření, zhoršení fyzické kondice apod.

Vyhlašování školních soutěží – výtvarná, literární soutěž na téma kouření, soutěž o nejlepší protikuřácký videoklip.

Uspořádání sportovního dne – zdůraznění, jak je důležité nekouřit pro udržení fyzické kondice.

Škola a její části jsou označeny grafickou značkou „Kouření zakázáno“ a textem V tomto prostoru je používání elektronických cigaret zakázáno.

Pokud by se v prostoru školy či jiné její části vyskytla osoba, která by nedodržovala zákaz kouření nebo používání elektronických cigaret, bude jakýmkoli pracovníkem školy vyzvána, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila.

14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí

Krizové situace spojené s násilím ve školním prostředí zahrnují zejména rizikové chování, které je vyvoláno krizovou situací, která přichází z:

vnitřního prostředí - řešení konfliktů neadekvátním způsobem, zejména šikana, kyberšikana, vandalismus a další, útok na školu ze strany žáků případně ze strany pedagogů.

vnějšího prostředí - řešení konfliktů neadekvátním způsobem, násilí způsobené osobou, která navštívila školu - obvykle rodič/rodiče žáka, násilí způsobenému osobou/osobami, která vnikla do školy nebo jejího okolí a ohrožuje školu násilím nebo jinými prostředky, které mohou ohrozit žáky, pedagogy a další pracovníky školy

Informovat vhodným způsobem žáky a zákonné zástupce žáků o principech bezpečného školního prostředí:

- jednání při vstupu do školy a opouštění školy,
- hlášení cizí osoby, která se pohybuje ve škole bez doprovodu známé dospělé osoby,
- hlášení podezřelého chování i ze strany spolužáků (držení zbraní, násilí, výhrůžky a jiné podezřelé aktivity),
- jednání v krizové situaci.

15. Netolismus

Závislost (závislostní chování či závislost na procesu) na tzv. virtuálních drogách, zejména:

- počítačové hry,
- sociální sítě,
- internetové služby (různé formy chatu),
- virální videa,
- mobilní telefony,
- televize aj.

Sledovat, jaké hry děti hrají.

Hrát hry spolu se žáky a potom si o nich povídat – pomáhat tak rozlišovat fikci od reality.

Zjistěte, zda dítě hraním počítačových her neutíká od nějakých problémů.

Podporujte žáky v jiných zájmech. Předcházet tomu, aby se žák nudil.

Posilovat zdravé sebevědomí.

16. Sebepoškození (komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou, maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody)

Posilovat schopnosti zvládat zátěž (schopnost zvládat zátěž obecně v populaci klesá) – součást univerzálních i cílených preventivních přístupů (např. umožnit mladým lidem v rámci školních a mimoškolních aktivit poznat a vyzkoušet různé metody zvládání stresu a negativních emocí).

Posilování schopnosti rozeznávat existující silné stránky a rozvíjet je.

Naučit obracet se na druhé a navazovat s nimi vztahy autentickým a smysluplným způsobem a účastnit se aktivit, při kterých mohou pociťovat smysluplnou vazbu a sounáležitost.

17. Nová náboženská hnutí

Seznámit žáky s riziky a praktikami (myšlenkovou ideou) těchto (různých) skupin.

Naučit žáky rozlišovat mezi sektou a tradičním náboženstvím a možnostmi pojetí/výkladu tradičních náboženství.

Seznámit žáky s možnými riziky vstupu do sekty a s procesem závislosti na sektě (manipulace, pronásledování, pocity viny a méněcennosti, zmocňování se majetku členů, využívání profesního či mocenského postavení členů apod.)

18. Rizikové sexuální chování (předčasný začátek pohlavního života, zvýšená konzumace pornografie před 15. rokem života)

Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování, nebo jeho obětí.

Mluvit o částech lidského těla týkajících se pohlavních orgánů bez zvláštního emočního náboje.

Podávat vhodné informace o všem, co žáka zajímá.

19. Příslušnost k subkulturám

Vytváření bezpečného prostředí.

Tolerance k názorům druhých, rozvíjení dovednosti naslouchat, podpora koheze třídních kolektivů, ale také nastavování organizačních a vztahových pravidel uvnitř skupiny.

20. Domácí násilí

Ve všech formách domácího násilí může dítě figurovat jako oběť i jako svědek, přičemž obě tyto role ohrožují jeho další vývoj, psychické zdraví a následný život, zejména vztahy.

Formy:

Psychické násilí

- Patří sem např.: zastrašování, výhrůžky; zvýšená kontrola; ponižování a neustále kritizování; odpírání spánku, sledování, vyhrožování sebevraždou, zpochybňování hodnoty jedince a jeho hodnot i duševního zdraví; vyhrožování a vydírání; nucení k naprosté poslušnosti aj.
- Fyzické násilí
- Sexuální násilí/zneužívání
- Ekonomické zneužívání
- Sociální násilí/izolace

Seznámit děti s jejich právy a povinnostmi a to adekvátně jejich věku. Děti by měly být seznámeny zejména s tím, že:

- domácí násilí má různé formy
- násilné chování v rodině není omluvitelné
- mýty týkající se domácího násilí (např. ženy si za to mohou samy; násilí se týká jen sociálně slabších vrstev; domácí násilí se týká jen minima rodina aj.) neplatí
- za násilí může ten, kdo jej koná, protože si sám volí, jak se bude chovat
- každý má právo rozhodovat o sobě samém
- každý má právo vyjádřit nesouhlas, pokud se mu nelíbí, co druhý dělá
- nikdo se nesmí dítěte dotýkat se sexuálním podtextem a ani jej k sexuálním praktikám nutit
- na koho se v rámci školy mohou obrátit se svými starostmi (školní psycholog, výchovný poradce apod.), jaké existují neziskové organizace apod.
- jak říci NE, stanovit si hranice a bránit se násilí (nikoli však fyzicky)

Postupy a úkoly školy:

- Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
- Zajistit ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí. Objasňovat tyto závažné jevy, které mohou být následně spojeny se záškoláctvím, šikanou, krádežemi.
- Školním řádem školy jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy, používání PC, internetu, mobilního telefonu během vyučování, o přestávkách v prostorách školy, zacházení s majetkem školy.
- Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezletilých žáků nezbytné informace a jednotně postupovat při řešení vzniklých problémů.
- Využívat pozitivních jevů, příkladů z historie, literatury, okolí žáků, motivovat žákyň zdravému způsobu života, vést je k odpovědnosti za své zdraví, naučit je bezpečnému chování nejen ve škole.
- Naučit žáky odmítnout škodlivé věci, chovat se a jednat při setkání s cizí osobou, umět vyslovit „ne“, pokud se cítí ohroženi.
- Efektivně využívat volný čas žáků, nabídka kroužků ve škole, ZUŠ Duchcov, kroužky a sportovní oddíly v okolí.
- Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách, alkoholu, tabáku, šikaně a jiných závadných formách chování formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
- Působit preventivně na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek, alkoholu, tabáku, projevech odporujících soužití v přátelských nekonfliktních mezilidských vztazích.
- Do veškerých poučení o ochraně zdraví zakotvit informace o rizicích užívání návykových látek, alkoholu, tabáku a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
- Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek, alkoholem, tabákem problémy, jakož i zákonným zástupcům nezletilých žáků, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
- Získávat důvěru žáků, budovat pozitivní klima třídy, školy, prostředí důvěry mezi všemi osobami ve škole (zejména pozitivní vztahy mezi učitel – žák). Naslouchat problémům žáků, podat pomocnou ruku, umět o problémech hovořit, nezlehčovat a nepodceňovat je.
- Všemi dostupnými způsoby usilovat o zdravý, bezpečný, kvalitní život žáků.
- Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí NL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi a orgány – externí subjekty realizující primárně preventivní programy, školská poradenská zařízení, Policie ČR, orgány sociálně – právní ochrany dětí apod.

- V případě externích subjektů realizujících preventivní programy ve školách a školských zařízeních preferovat programy, jejichž odborná způsobilost byla ověřena nebo certifikována a efektivita programů je vyhodnocována.
- V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům nezletilého žáka.

10 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je zpracováno ve vnitřní směrnici školy - Školní řád. Řídí se podle § 30, odst. 2, § 51 až 53, školského zákona.

11 Dodatek č. 1

Čeština jako druhý cizí jazyk pro žáky - cizince

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.